ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ - ԹԻՒ 6.. Կ. ՊՈԼԻՍ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 1898 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 28 9 — 25 ՃԵՄԱԶ'ԻԻԼ ԱՒ' 1316 — 28 ԹԵՇՐԻՆ' ԻՎ' 1314 — Բ. ՏԱՐԻ. ԹԻՒ 616

«بوزانتيون»
ارمنيجه يومى سياسى غزته. صاحب امتياز و مدير مسئولى
بوزانت كچيان
مطبعه و اداره خانه سى بابعالى جاده سى ٢٣-٢٥ نومرولى
دائره مخصوصه ده در

20 ՓԱՐԱ

Բիւզանդիոն

20 ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ
PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur - Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, No. 23 _ 25.
CONSTANTINOPLE

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԳԵՐՄԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ

Թէ ի՛նչ և ի՛նչպէս գերման ձեռնարկներ և գերման վաճառականներ կրնան զօրանալ Թուրքիոյ մէջ.— Պատմական և վիճակագրական տեղեկութիւններ.— Պարծանք յաջողութեան գերման ձեռնարկութեանց.— Թուրքիոյ մէջ գերման գործունէութեան ապագան։

[ՅԱՏՈՒԿ ՊԵՐԼԻՆԻ ԹՂԹԱԿՑԷՆ. 28 Հոկտ.]

Գ.[*]

Այս թղթակցութեամբ իմ նպատակս եղաւ ցոյց տալ վերջին ժամանակներս Գերմանիոյ ձեռք բերած առեւտրական յաջողութիւնները Թուրքիոյ մէջ։ Չեմ կրնար մանրամասն բաղդատութիւն մ'ընել ի Թուրքիա գերմանական և անգլիական վաճառականութեան միջեւ։ Կ'արժէր որ պատկերին անգլիական կողմն ալ նոյնպէս պարզուէր, ցոյց տալու համար թէ Անգլիացիք տակաւին օ՛ր աստիճան տէր են իրենց տնտեսական կացութեան Արեւելքի մէջ. զի պէտք է ի մտի ունենանք թէ երբ գերման վաճառականութեան Թուրքիոյ մէջ յաջողութեան վրայ կ'խօսինք, ուրիշ բան չենք կրնար ընել բայց եթէ գերման վաճառականութեան ներկան իր անցեալին հետ համեմատել, և ո՛չ թէ գերման վաճառականութեան ծաւալն ուրիշ արեւմտեան ազգերու վաճառականութեան ծաւալին հետ ի կշիռ կը դնենք։ Բաղդատմամբ իրենց մօտաւոր անցեալին, Գերմանք մեծ յառաջդիմութիւն ըրած են, բայց տակաւին ուրիշ արեւմտեան ազգեր առաջնակարգ դիրք ունին՝ երբ աչքի առջեւ բերենք Արեւելքի հետ իրենց ըրած գործին ծաւալը։ Օրինակի համար, Պերլին քաղաքն 1870ին 600,000 բնակիչ միայն ունէր։ Այսօր 1,800,000 բնակիչ ունի։ Այսքան յառաջդիմութիւն աւելի ուշագրաւ է քան նոյն իսկ Լոնտոն քաղաքին զարգացումը, թէեւ Լոնտոն այսօր հինգ միլիոն բնակիչ ունի, եւ իր հարստութիւն ու վաճառականութիւն անհամեմատելի են Պերլինի հարստութեան ու վաճառականութեան հետ։ Սըր Հօուարտ Վինսընթ վերջերս գրեց թէ Թուրքիոյ հետ անգլ. վաճառականութիւնը քանի մը տարիէ ի վեր ինկած է 40 առ 100ի։ Կարծեմ չափազանցութիւն կայ հոս։ 1897ին, անգլ. շոգենաւք Թուրքիոյ նաւահանգիստները բանող նաւերուն 59 առ 100ը կազմած էին, 5,247 շոգենաւ համրուած ըլլալով, որք 6,840,000 թոնօ տարողութիւն կ'ներկայացնէին։ Սըր Հօուարտ Վինսընթ, իր տրամադրութեան ներքեւ ունենալով Կ. Պոլսոյ Բրիտանեան Առեւտրական Սենեկին վիճակագրերը, կ'հաշուէր թէ 1878 էն մինչեւ 1888, Թուրքիա մուծուած անգլ. ապրանքներուն տարեկան միջին արժէքն էր 7,965,000 ոսկի։ 1892ին, այս ապրանքներու արժէքը կամ քանակութիւնը բարձրացաւ 9,173,000 ոսկիի. բայց 1893ին ինկան 8,892,000 ոսկիի, և այս գումար տակաւին հաւասար է մէկ տարւոյ միջոցին Թուրքիա մուծուած ապրանքներու 100ին 43½ին։

1893 ին Աւստրիոյ-Հունգարիոյ եւ Գերմանիոյ միացեալ վաճառականութիւնը Թուրքիոյ հետ 4,890,000 ոսկիի միայն կ'յանգէր, և Ֆրանսայի վաճառականութիւնը Թուրքիոյ հետ 2,693,000 ոսկի կ'արժէր։ Այս թիւեր կ'ցուցնեն թէ Թուրքիա տակաւին է՛ն շատ վաճառք Անգլիայէն ծախու կ'առնու, և յուսալի է որ բրիտանեան վաճառականութեան այս առաջնութիւնը տակաւին կրնայ պահպանուիլ։ Ինչ ինչ մասերու մէջ, բնական է որ Գերմանիոյ զինուորական համբաւն աճագին առաւելութիւն մը կուտայ անոր։ Այս թղթակցութիւնը գրած պահուս լսեցի որ Մաուզէրի հրացանի գործարանն յՕպէրնտորֆ նորէն հրացաններ տալու համար մեծաքանակ ապսպրանք ընդունած է Թուրքիայէն, և 20 միլիոն փամփուշտի համար պայմանագիր մը կնքուած է «Գերմանական զէնքի և ռազմամթերքի գործարաններուն» հետ։ Քրուբի Գործարանը վերջերս ձեռնարկեց միայն գործակալութիւն մը հաստատելու Կ. Պոլսոյ մէջ։

Գերման կայսեր Արեւելք ճամբորդելուն և Անատոլուի երկաթուղիով մինչեւ Հէյտէրի գործարանն այցելութիւն, պէտք է յիշեն մեր անգլիացի հայրենակիցք թէ գերմանական դրամագլխով և գերմանական ուղեղին ու ճարտարութեան ոյժով կատարուած ձեռնարկութիւնք նոյն կարգի անգլ. ձեռնարկութիւններու նման սահմանուած չեն պարզապէս բոլոր աշխարհի վաճառականութեան անխտիր տրամադրութեան ներքեւ դրուելու։ Գերման լրագիրք արդէն կ'ըսեն թէ Անատոլուի երկաթուղին և ապագայ գիծերն որք պիտի երկննան Փոքր Ասիոյ մէջ, Գերմաններուն առաւելակշռութիւն պիտի տան ի մասին երկրին բերքերուն և անոնց փոխադրութեան։ Գերմանք կ'ուզեն որ իրենց ծախքով և իրենց խելքով կատարուած գործերուն մէջ ամէնէն աւելի իրենց վաճառականութիւնն և իրենց սեղանաւորութիւնը շահին։ Նոյն բանը կ'ըսեն Անատոլուի Երկաթուղւոյն ծայրն՝ Հայտար Փաշայի առջեւ նաւահանգստի մը շինութեան արտօնութեան մասին։ Աւելորդ է սակայն յիշեցնել այս տնտեսագիտական ճշմարտութիւնը թէ գերման դիւանագիտութեան և գերման սեղանաւորական և վաճառականական ձեռներիցութեան այս արդիւնքները միմիայն գերման վաճառականութեան ծառայելով՝ նոյն իսկ Գերմաններուն համար այնքան շահաւոր պիտի չըլլան։ Որչափ աննախանձ կերպով ուրիշ ազգերն ալ օգտուին, այնքան աւելի շահաբեր պիտի ըլլան այս ամէն ձեռնարկութիւնք, և հետեւապէս առեւտրական մեծ ազգերն, եւ մանաւանդ Անգլիացիք, պէտք է անկեղծապէս գոհ և շնորհակալ ըլլան բոլոր այս արտօնութեանց և շինութեանց համար։

Աւասիկ ամփոփ վիճակագրութիւն մը Գերմանիոյ եւ ուրիշ երկիրներու վաճառականութեան Թուրքիոյ հետ։ Այս թիւեր 1,000ական մարքի հաշիւով են.

Գերման վաճառականութիւն Թուրքիոյ հետ.

1893ին, 27,811—[այսինքն՝ 27 միլիոն 811 հազար մարք].

1894ին, 23,481.— 1895ին, 21,195.— 1896ին, 20,436.— 1897ին, 28,561։

Կառավարական պայմանադրութեանց համար Գերմանիայէն ղրկուած վաճառք, կամ երկաթուղիի մեծաքանակ պիտոյք, որք վերի գումարներուն մէջ չկան.—

1893 ին, 13,149.— 1894 ին, 10,901.— 1895 ին, 17,826.—1896ին, 17,535.— 1897 ին, 2,350 միայն։

Ուրիշ ազգերու վաճառականութիւնը Թուրքիոյ հետ.

ԱՆԳԼԻԱ.— 1895 ին 111,075. [այսինքն՝ 111,075,000 մարք.]—1896ին, 106,626.—1897 ին, 140,025։ [Հնգապատիկը գերմանական համապատասխան գումարներուն, եթէ դուրս թողունք Գերմաններուն զինուորական և երկաթուղիի հայթայթումները։]

ՖՐԱՆՍԱ.—1893ին, 55,532.— 1894՝ 52,808.—1895ին, 51,165.— 1896ին, 40,598.—1897ին, 49,000։ [Այսինքն՝ կրկնապատիկը գերմանական թիւերուն։]

ԻՏԱԼԻԱ.— 17,936.— 18,702.— 21,303.—20,179.— 25,000։ [Գերմանականներէն քիչ մը պակաս։]

ՊԵԼՃԻԱ.— 29.000.—49,000.— 29,000 և 16,000։ [Վերջին 1897 տարիին հաշիւը չկայ Պելճիոյ համար։]

[*].—Տե՛ս և վերջ երեկի թիւէն։

ԳՐԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԿԻՆԸ ՎԷՊԻ ՄԷՋ

Միշտ կենդանի, միշտ երիտասարդ, միշտ աշխոյժ, միշտ շարժուն պատկեր մը, յաւիտենական դիմագծերով թարմ ու գունագեղ, նոյն մոլութիւններով կամ նոյն առաքինութիւններով միշտ վարակուած, նոյն խաբուսիկ շնորհքն սկիզբէն մինչեւ վերջ, նոյն շարաճճի մեքենայութը կեանքի ամբողջ տեւողութեան մէջ, կամ անողոք ոճրագործ մը, անխիղճ հետապնդող մը, անպարտասելի պայքարող մը, կամ լայնաբաց թակարդ մը, միշտ որսացող, միշտ գրաւող. ահա ի՛նչ որ կրնայ ըլլալ կինը վէպին մէջ, որ ժամանակակից գրականութեան ամենէն չսպառ(?) ճիւղն է, ու ժամանակակիցներու սիրական։ Վէպի ջիղն է կինը, շարժուն պատկերն անշարժ մոլութեանց և անսոսկ(?) ամօթահարութեանց մէջ. վէպի դրուագն է, ոգեւորիչն, էջէ էջ երեւցող կիսաստուերն է, միշտ անյայտացող ու յաւէտ պատկերացող։ Վէպի մէջ մոլութիւնք անոր շուրջ կը շինուին, առաքինութեան տիպարներու նիւթն է այն. շինուած՝ արդէն պատրաստ կիտուածն է, զոր հարկ է յարմարցնել միայն կեանքի զանազան երեւոյթներուն. դողդոջուն, սիրուն, գրաւիչ տարրն է վիպային բոլոր ընդրութեանց(?) մէջ։ Ս. Գրոյ մէջ իսկ Երգերուն Երգն է, մերձաւորն, աղաւնին, տաշիղը(?), խունկը, նուռը, կարմիրը, վերջապէս ամէն ինչ որ մշտատեւ է, նաեւ վայրկենական, կը բուրէ կ'անցնի, հատիկ հատիկ կ'քաղուի, աչք կ'խողէ։ Եւ չափազանցած չենք ըլլար, երբ ըսենք թէ վիպային գրականութեան բունն է կինը, կամ վէպն ստեղծուեցաւ միայն կինն երգելու, կամ անոր փախուսիկ կերպարանքն, արարքը բիւրեղացնելու, հաստատելու համար։ Վէպի ընթերցանութեան հրապոյրներն են կա՛մ գերագոյն կերպով փափուկ տեսարաններ, կամ հրէշային արտադրութիւններ, ելեքտրական լոյսերու պէս յանկարծուստ ցայտող, մաղուող գեղեցկութիւններ, ստուերներու պէս տեղափոխուող պատկերներ. ու այս ամէնը միայն կինն է, գերապանցապէս ընտանի, այլ միեւնոյն ատեն իտէալ համակ. միշտ ձեռքի տակ, ընդել անասուն մը, այլ յանկարծ պաշտելի էակ մը, կարծես տարբեր մթնոլորտէ, տարբեր էութենէ։ Եւ կնոջային այս տարր միայն կրնայ իրականութիւն տալ ժամանակակից գրականութեան կարեւոր մէկ ճիւղին, որ այսօր արդէն իր պատմութիւնն ունի և իմաստասիրութիւնն, և գերազանցած է քանի քանի ուրիշ ճիւղեր, թէեւ երբեմն ծայրայեղ հօծութեամբ ու անմիտ չափազանցութեամբ։

Բիրտ իրականութեան մէջ արդէն միշտ զոհեր կ'պահանջէ կինն, ողջակէզներ իր քմահաճոյքներուն, ծառաներ՝ իր կամքին, հետամուտներ իր ստուերներուն և պաշտօնեաներ իր պատգամներուն։ Այդ տկար էակ կ'գգետնէ զօրաւորները. «մանուկ կայսր կը յաղթէ փառօք և զօրութեամբ պերճացեալ»ները, բոլոր «ցեղերը խաղալով կ'ցնծան մէկ պատուական մարգարտի վրայ». իմաստութեան մարմնացումն Սողոմոն իր կեանքի գաղտնիքը կապած է ուհիի(?) ճակատագրին. Հէլոիզն է որ կ'ներշնչէ յաճախ աշխարհի բոլոր Աբելարներու. Սոկրատի դէմ ելած չար ոգին է, որ իմաստասէրն արտասանել կուտայ սակայն իր ամէնէն գեղեցիկ վճիռներէն մին։ Այս ամէնն է կինն, հետեւաբար վէպն ամբողջ, և վիպային գրականութեան նիւթն է կինը. գաղափարի գրականութիւնն եթէ այրերն ստեղծեցին, զգացումի, պատկերի, գոյնի, ձեւի, շարժումի, պատրանքի, ցնորքի, հրէշներու գրականութիւնն ալ ստեղծեցին կիներն, և եթէ անոնց բոլոր միւս տիտղոսներն սպառին, ժամանակակից գրական արտադրութեանց զօրաւոր մասն մը ներկայութիւնը պիտի բաւէ անհրաժեշտ գործիք մը համարելու զանոնք մարդկային ճակատագրին, կամ մարդկեղէն իրաց յառաջդէմ ընթացքին մէջ։ Եթէ վէպի մէջ կին չկայ, ուղեւորութեան պատմութիւն մը կ'ըլլայ լոկ, օրըստօրէական ծանօթագրութիւններ, ըստ դիպուածի տեղեկութիւններ. եթէ վէպի մէջ կինը չերեւի իր շնորհներով, իր ոճիրներով, իր խաբէութիւններով, իր սուտերով, իր պարծանքներով, իր ունայնամտութիւններով, իր ծաղրելով, իր այլանդակով, իր վէրքերով, գիտցի՛ր որ կ'կարդաս կա՛մ իմաստասիրական գիրք մը, կամ բարոյական տետրակ մը, կամ քաղաքակրթութեան համառօտ դասագիրք մը, կամ վերջապէս նկարագրական կտորներ ծովու, դաշտի, երկինքի, ծաղկի, որըանի մանկան վըրայ։ Նախապետական ժամանակներու կնոջմէն սկսեալ մինչեւ ժամանակակից պաճուճապատանք-կինն, հարկաւոր եղած է դիւցազներգութեան, քնարերգութեան և ամէն տեսակ տըռամներու համար։ Պարզապէս կինն, ինչպէս նաեւ ամէն պչրուհիներ, նորաձեւութեանց հերոսուհիներ, իրարու ետեւէ կ'ցոլան կեանքի ճանբաներուն վրայ. քեզ կ'հանդիպին ուր որ երթաս, քայլերդ կ'շրջանակեն վէտ վէտ շրջազգեստներով, սաղաւարտաձեւ կամ եռակուսոշ(?) գլխարկներով, ուռուցիկ պալարներով, կամ օձերու պէս բարակ մէջքերով ու միօրինակ նրբաւարտութեամբ, յոտից ցգլուխ միապաղաղ ձուլածոյ մը, ու կ'շարժի, կ'շարժէ։

Այս յարափոփոխ էակն է որ սակայն միեւնոյն ատեն անհրաժեշտ համարուած է կեանքի բուն դաստիարակութեան գործին մէջ. կինն որ պարապոյ ժամերուն ամէնէն հաճելին համարուած է հիմակ, աշխարհի նորութեանց ամէնէն փափուկ ու դիւրաբեկ զարդեղէնը, դաստիարակութեան գլխաւոր սիւնը կ'համարուի... ո՛չ թէ միայն իր սեռին՝ այլ նաեւ ամբողջ մարդկութեան համար։ Վէպի մէջ կինը գուն ուրեք դաստիարակող կ'երեւի, հո՛ն կինը վսեմ(?) կ'երեւի այն պայմաններէն, որք մեր կարծիքով անհրաժեշտ են սա՛ մեր թանձրացեալ դաստիարակութեան գործին և բարի մեր գաղափարներուն մէջ։ Վէպի մէջ կինը կա՛մ բոլորովին կորած է, կամ բոլորովին ընկած(?), կամ վերջապէս այս երկու յատկութեանց միջնակայ բոլոր տիտղոսներն ունի. բայց սերունդներու դաստիարակութեան, սա՛ հեղգած(?) համարուած դաստիարակութեան գործին բնաւ չի յարմարիր վէպի կինն՝ որուն կ'նմանին այսօր բոլոր կիները։ Ընտանեկան սպրդութեան(?), ընկերային մաքուր հաղորդակցութեանց, բարեկամական անխարդախ յարաբերութեանց մէջ կինը գլխաւոր սատարը պէ՛տք է ըլլայ. հոս գոնէ կինը վիպային նկարագիրը պէտք էր կորսնցնել, հովի պէս յեղյեղուկ իր բարքը, բազմագունեան թիթեռնիկի թեթեւութիւնները։ Կինը ծայրայեղօրէն հաւատաց միայն իր վիպական դերերուն, զանոնք միայն կարծեց իր պաշտօն, ու մոռցաւ ընտանիքն, որդիները. մոռցաւ թէ ի՛նքն իր տան կուռքն է միայն, իր տան կենսական հուրը. մոռցաւ թէ իր տան սպիտակ գոգնոցն ի՛նքն է միայն, ի՛նքն է իր տան մատակարարը, անուշիկը, դայեակն, ու իր գերն աղաւաղեց, այլասերեց իր կոչումը, ու արտաքին աշխարհի փայլը միայն համարեց ի՛նքզինքը, մէկն՝ որ կ'փնտռուի ակնպիշ դիտուելու, հիացուելու, սքանչացուելու համար։ Ու այսպէս կինը մոռցաւ իր բնիկ պարտականութիւնները, վիպային նըկարագիրները միայն հագաւ, ու անոնց համար պատրաստուեցաւ կամ դաստիարակուեցաւ։ Գրականութեան համար նիւթ մատակարարեց միայն, գրագէտ այրերու ոճին, հմտութեան, բառախաղերուն, զառանցանքներուն նիւթ եղաւ առատօրէն, ժպտեցաւ իր փոփոխութեան վրայ, կատարելապէս իրեն վերագրեց վիպային բոլոր կատարելութիւնները, պատրանքներն, ոճիրներն ու սուտ շնորհներն, և եղաւ միայն գրգռիչ տարր մը, ախորժակ սրող համեմ մը, կամ կերակուրէ վերջ ուտուող անոյշ պտուղ մը։ Մոռցաւ աշխարհի անտեսութեան մէջ իր սեփական տեղն ու դիրք, և իրաւամբ կարծեց թէ լրուած զսպանակ մ'է ինք, վարելու համար վիպասաններու գրիչն ու ընթերցողներու անյագ հետաքրքրութիւնը։ Վէպն անհրաժեշտ էր, քանի որ բնական արտադրութիւնն էր այն մարդկային յղացմանց, և քանի որ կինն ալ իր մատենագրութիւնը պէտք էր ունենար իբրեւ բեղմնաւոր նիւթ մը, բայց գրական կամ վիպային յատկութիւնները պէտք չէ՛ մոռցնէին կնոջ իր կոչում, որ մայրական պարտաւորութեանց, կնոջական պարկեշտութեան մէջ կ'կայանայ, և ամէնէն հեշտին բուրումն է, զոր կինն արդարապէս կրնայ ծաւալել իր շուրջ։

ՏՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ ԷՋԵՐ

Երբայեցւոց մանանան.— Ուսէն էլ սըր.— Անհետացած թռչուն մը.— Ոսկէ հաւկիթ։

«Ուտելիքներն սկսան նուազիլ, կ'ըսէ Ս. Գիրքն, և սովը տիրելու վրայ էր Երբայեցւոց մէջ, երբ Բարձրեալն կամքով երկրի վրայ տեղաց առատ մանանայ մը որով սնան Իսրայէլի որդիք։ Միայն կանուխ ելնողները կրնային անկէ ուտել, զի արեւն ելլելուն պէս մանանան կ'անհետանար։»

Պիտի զարմանաք անշուշտ, երբ իմանաք թէ ճիշտ այս միեւնոյն մանանան մեր օրերն ալ կ'տեղայ անապատի վաչկատուն Արաբներուն և Ալճէրիոյ բնիկներուն վրայ, որք Ուսէն էլ սըր (հողին աւելորդը) կ'անուանեն զայն։

Երբայեցւոց մանանան ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ բոյս մը որ Լիքէն էսքիւլէնթա անուններով ծանօթ է բուսաբանութեան մէջ։ Ասիկայ գաղտասեռ բուսած տունկ մ'է, պզտիկ ոլոռի մը մեծութեամբ, որուն վերի մասին վրայ 3-4 հզորդ(?) մէթր երկայնութեամբ տերեւիկներ կ'գտնուին։ Ներքին մասն ալիւրոտ տեսք մը ունի։ Այս տունկին ո՛րեւէ գալուն վրայ համաձայնութիւն չկայ զանազան հեղինակներու մէջ։ Ոմանք կ'պնդեն որ լիքէնի հաւկիթներն ու սերմիկները հովէն կ'տարուին և շուտով կ'աճին զօղին ազդեցութեան տակ, որ խոնաւութեամբ կ'յագեցնէ զանոնք։ Ուրիշներ ալ կ'պնդեն որ մանանան, իր անհետանալէն ետքն աւազին վրայ կ'ձգէ փոքրիկ մը, սունկի նման բան մը, որ խոնաւութեան ազդեցութեանը ներքեւ ծնունդ կուտայ պզտիկ գաղտասեռներու։ Այս վերջին կարծիքն աւելի ճշմարտանման կ'երեւի, զի լիքէնն [illegible] չորս սանդիմէթր թանձրութիւն ունի շատ անգամ։

Մանանան սակաւատեւ կեանք մ'ունի։ Առտուն չլուսցած ժողվելու է զայն, զի արեւուն ճառագայթներուն ներքեւ կ'չորնայ, կ'խառնուի աւազին հետ ու կ'անհետանայ։ Ընդհակառակն, կրնայ պահուիլ, եթէ գոց ամանի մը մէջ դրուի։ Մանանան ծանօթ է վաչկատուն Արաբներու և շատ գնահատուած է անոնցմէ. զի յաճախ սովէ և հետեւաբար մահուընէ ազատած է զիրենք։ Անոր հաւաքումը շատ դիւրին է, ինչու որ լիքէնն երբեք ուրիշ օտար մարմին մը չի փակչիր։ Մանանան քիչ մը սունկի համ ունի։ Բոլոր բուսակերներն ու մասնաւորապէս ուղտերը շատ կ'սիրեն զայն։ Արաբները զայն ուտելէ առաջ, ջրի մէջ կ'եռացնեն, և այսպէս կ'ստանան մածուցային նիւթ մը զոր անապատի փափկակերները զանազան եղանակներով կ'համեմեն։ Լիքէն էսքիւլէնթա կ'պարունակէ 16 մաս ջուր, 14 մաս բորակածնաւոր նիւթեր, 29 մաս ոչ բորակածնաւոր նիւթեր, 5 մաս հանքային նիւթեր, 32 մաս նշայանման [amylacé] նիւթեր, 4 մաս ճարպ։

Ինչպէս կ'տեսնուի, մանանան իր քիմիական բաղադրութիւնովը առաջին կարգի սնունդ մը չէ, բայց կրնայ ատեն մը սնուցանել ու եւ է անհատ մը։

*** Ամէն քաղաքն իր բնական պատմութեան հաւաքածոներուն մէջ թռչուն մը ունի, որուն կ'նախանձին բոլոր Եւրոպա ու Ամերիկա։ Սա մեծ Բէնկուէն ըսուած թռչունն է, որուն տեսակն անհետացած է քաղաքակիրթ [?] մարդուն ձեռքով։ Մ. Տիւշօսուա, Ամիէնի համալսարանին գիտնական բրօֆէսօրն, այս թռչունին վրայօք ընդարձակ ծանօթութիւններ տուած է «Լիննէեան ընկերութեան յիշատակագրերու» 9րդ հատորին մէջ, ուրկէ կ'քաղենք հետեւեալ շահեկան տեղեկութիւնները։ Մեծ Բէնկուէնը բնագէտներուն ալքա [illegible] կոչած թռչունին մօտիկ ազգականն է, որ ընդհանրապէս կ'գտնուի Սկանտինաւիոյ, Իսլանտայի և Կրօէնլանտի մէջ, եւ ունի 70 սանդիմէթր բարձրութիւն։ Ասոր իւղոտ միսն հին Նորմաններուն և Դանիացիներուն սիրական եւ նախամեծար ուտելիքներէն մին էր։ 16 եւ 17րդ դարերուն Բէնկուէնը սովորական թռչուն մ'էր Թէր-Նէօվի մէջ, որուն բնիկները կատաղի կռիւ մը մղել սկսան անոր դէմ։ Ասոր վրայ Բէնկուէններն ապաստանեցան Իրլանտայի եզերքներն, ուր կանոնաւորապէս կատարուած որսերով անոնց ամբողջական անհետացումը փութացուցին։ 1844ին երկու հատ մնացած էր անոնցմէ, զորս միեւնոյն անգթութեամբ և անհեռատեսութիւնով սպաննեցին Իրլանտացի որսորդք։ Անկէ ի վեր ա՛լ մեծ Բէնկուէնի պատահող չեղաւ։ Այս գեղեցիկ թռչունին հաւկիթներն ալ անձկութեամբ կ'փնտռուէին հաւաքողներու կողմէ։ Երբ ալքային անհետացումը մօտ նկատուիլ սկսաւ, գիներն արագապէս բարձրացան եւ ոսկէ հաւկիթ անունն առին։ 1844ին մէկ հաւկիթը կ'արժէր 100 Ֆրանք։ 1880ին բարձրացաւ 5000 Ֆր.ի, և 1897 Ապրիլին Լոնտոնի մէջ ծախուեցաւ հատը... 7000 Ֆրք.ի։ Այսօր ամբողջ Ֆրանսայի մէջ միայն 9 հատ կայ այս թանկագին հաւկիթներէ։ Վերջացնելէ առաջ, բնական գիտութեանց բոլոր բարեկամներուն հետ մեր ցաւը կ'յայտնենք թռչնական գեղեցիկ տեսակի մը այս անհետացման համար որ անդարմանելի կորուստ մ'է, կեանքի գրքէն խլուած, փրցուած շահեկան էջ մը, զոր գիտնականներու ճարտարութիւնը չպիտի կրնայ երբեք վերակազմել։

ԺԻՐԱՅՐ ՇԻՐԱԿԱՑԻ

ԼՈՒՐԵՐ ԿՈՎԿԱՍԷ

[ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի]

ՏՓՂԻՍ, 16 Հոկտ.

Ցառաջիկայ ամսան, ի Մոսքուա մեղուաբոյծներու համագումար պիտի կազմուի, և տեղի պիտի ունենայ մեղուաբուծական ցուցահանդէս։

*** Ներկայ Հոկտ.ին Պեդերսպուրկէն Ռուսաց նոր նաւաճած Բորդ-Արթուր կ'երթան 8 հատ ռուս նաւաստի երկրաչափներ հետազօտութեանց համար, որովհետեւ Բորդ-Արթուրի շրջակայները կ'գտնուին զանազան հանքերու շերտեր և քարածուխ։

*** Զարհուրելի(?) գործ մը.—Նոր-Պայազիտ, Աւետիս Ներսէսեան անուն անձ մը ընկերներով կ'որբեննայ(?), եւ փողոցին մէջ ատրճանակ կ'պարպէ. քաղաքապահ Սայեադեանը կ'ուզէ զգուշացնել, այն ատեն Ներսէսեանը դաշոյնի հարուածով մահացու վէրք կուտայ անոր ու կ'փախչի։

*** Հանգուցեալ Անդրէաս Արծրունին, Սեպտ. 29ին Գերմանիայէն բերուելովը Տփղիս, Հոկտ. 8ին Խոջիվանքի գերեզմանատունն իր եղբօր Գրիգոր Արծրունիին կողքը թաղուեցաւ։

*** Աստրախանի թեմի Առաջնորդ Սեպրակեանը՝ Գէորգ քահանայ Զաքարեանն ուղարկած է Սմրզանա(?), այն տեղի հայերն հոգեւորապէս մխիթարելու համար։

*** Նոր-Նախիջեւան տեղի ունեցաւ Հայոց եկեղեցեաց ծխականներու ընդհանուր ժողովը, քննելու եկեղեցական հոգաբարձութեան 96 և 97 տարիներու հաշիւներն, ինչպէս եւ Ռոստով կառուցուած այն տան հաշիւն, որուն վրայ հոգաբարձութիւնը ծախսած է 300,000 րուպլի բարեգործական գումարներէն։ Ժողովը մերժեց հաստատել 96 և 97 տարիներու հաշիւն, և տան վերաբերեալ հաշիւը յանձնեց Տագանրոգի [Թագանի] դատարանի պրոկուրորին, խնդրելով որ քննութիւն սկսի։

*** Նահանգներու բարենորոգմանց համար կազմուած նախագիծներ ներքին գործոց նախարարութիւնն ուղարկած էր բոլոր նահանգապետաց, եզրակացութիւններն իմանալու համար։ Շատ նահանգապետներ արդէն պահանջած տեղեկութիւններն տուած են։ Ներկայ ձմրան կ'կազմուի մասնաժողով մը ուսումնասիրելու համար։

*** Քութայիս նահանգին մէջ, ծխախոտի գործին զարկ տալու համար, երկրագործական նախարարութիւնն 7,200 րուպլի յատկացուցեր է, ծխախոտի շարք մը փորձական տունկեր բերել տալու ուրիշ տեղերէ։

*** Վլատիկովկաս՝ «Դարիալ» անուն ընկերութիւն մը հիմնուած է ապակի և ապակեղէն նիւթեր պատրաստելու համար, 30,000 րուպլի դրամագլխով։

*** Սեպտեմբերի սկիզբներուն՝ Կովկասեան լեռներուն վրայ սաստիկ ձիւն է եկած, իսկ Սեպտեմբեր 30ին աւելի սաստիկ ձիւն՝ Բեղերսպուրկ, և ցուրտ։

*** Վերջերս Տփղիս եւ մօտակայ տեղեր մի քանի անգամ երկրաշարժի բաւական զգալի ցնցումներ պատահեցան։ Բարեբախտաբար առանց տխուր հետեւանքի անցան։

—Թերեք գետը վերջերս չափազանց յորդելով և իր թումբերը փլցնելով, Ղըզլար քաղաքին 120 աճագին խաղողի այգիներն աւերեց ու քշեց։ Քաղաքն ամբողջ սուգի մէջ է, քանի որ Ղըզլարցոց միակ շահու և ապրելու միջոցն այգիներ են։

ԿՈՎԿԱՍՑԻ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՔ

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆՑ ԱՌԹԻՒ.— Մերձաւոր Արեւելքի մէջ անգլիական նաւային պատրաստութեանց լուրը Պերլինի մէջ մեծ զարմանք առաջ բերաւ անոնց համար որ կ'կարծէին թէ չինական խնդիրն արդէն առայժմ դադրած էր։ Բայց սպանիական պատերազմի ատեն անգլիւամերիկեան համաձայնութեան աճումը մոռցուած չէ, և կ'կարծուի թէ Մեծն Բրիտանիա կ'պատրաստուի իր սուրը նետել նժարին մէջ երբ ժամանակը գայ, և կ'երեւի թէ ժամանակն հիմակ եկած է։ Ռուսիա ամբողջ Փիլիպպեանց կղզիներն Ամերիկայի կցման պիտի ընդդիմանայ։ Ասկէց զատ, Ռուսիա հնարքներ կ'բանեցնէ համոզելու Չինաստանի Խնամակալ Թագուհին որ ռուսասէր յաջորդ մը ի գահ բարձրանայ։ Այս և ուրիշ երկրորդական խնդիրներ ալ, ինչպէս Դիէն Ձինի երկաթուղեաց գործը, բաւական են ցոյց տալու թէ Անգլիա իրաւացի պատճառ ունի զէնքի դիմելու։ Եւ Բեքինի մէջ Եւրոպացւոց պաշտպանութեան գործը կ'պահանջէ որ Անգլիա իր աչքերը բանայ, որովհետեւ այս խնդիրն ալ Ռուսիոյ ձեռքը պատրուակ մը կրնայ ըլլալ Բեքին մտնելու և հոն վերջնապէս հաստատուելու։ Չինական գործերու խոր հմտութիւն ունեցող գերման դեսպանն Վօնկեր(?) կ'յայտարարէ թէ պէտք է գրաւել Դիէն Ձինի երկաթուղին, որ բացարձակապէս անհրաժեշտ է Բեքինի Եւրոպացւոց պաշտպանութեան համար։ «Ոչ միայն, կ'ըսէ, Բէյծօ գետն, այլ իր բերնէն հեռի ծովուն ծանծաղ մասերն ալ կ'սառին Նոյ.ի վերջերն, եւ այն ատեն մինչեւ Մայիսի սկիզբը պիտի դադրի ամէն հաղորդակցութիւն ցամաքին և մայրաքաղաքին միջեւ՝ Ռուսաց ի Բեքին գտնուող Եւրոպացիք քանի մը ամիսներ միամինակ

պիտի գտնուին, եթէ հաղորդակցութեան ուրիշ ճամբայ մը չգտնուի. Եւ Բեքինի եւրոպական զինուորք չպիտի կրնան իրենց հայրենակիցներն ազատել իրական վտանգէ մը։ Բուանկ-Սույի չինական զօրաց Բեքինի մօտ քաշուիլը՝ փոխանակ պակսեցնելու կ'աւելցնէ վտանգը»։ Ֆրանսական քանի մը օրաթերթեր կ'հարցնեն թէ քանի որ Ֆրանսա Ֆաշոտայէ պիտի քաշուի, ի՞նչպէս պէտք է բացատրել Անգլիոյ տենդոտ և արտասովոր պատրաստութիւնները։ Էքլէռ կ'ըսէ թէ Լ. Սալզպըրի Ճինկոններուն ձեռքն ինկած է, և փայլուն յաղթութեան մը կ'կարօտի։ «Բայց Մեծն Բրիտանիա, կ'ըսէ նոյն թերթ, հաւանականաբար սուղի պիտի գնէ այս յաղթութիւնն որուն կ'ցանկայ իր նախարարապետ»։ Էքօ տը Բառի կ'ըսէ թէ Ֆրանսա վախցաւ Անգլիայէ, և Ֆաշոտան պարպելու որոշում տուաւ, բայց պէտք էր մտածել թէ Անգլիա պատերազմ յայտարարելէ առաջ երկու անգամ պիտի խորհէր։ Պատերազմը նախ իր շահերուն պիտի վնասէ որ տարեկան 2 հազար միլիոնի կ'բարձրանան։ Օրլէանի Դուքսի իշխան դարձեալ կ'պնդէ թէ Ատոխ-Ապէպայի մէջ Հապէշական մեծ արշաւախումբ մը կ'պատրաստուի, որոյ նպատակն է Ֆաշոտա։ «Վերին Նեղոսի այս խնդիր ամբողջ ափրիկեան խնդրոյն լուծումն յառաջ պիտի բերէ, Դեսպանախորհրդոյ մը գումարումը, կ'յայտարարէ Դուքսի իշխան։ Ես Հոկտ. 20ին Հապէշաստան պիտի մեկնէի, բայց ճիշտ այս գործին պատճառաւ ետ կեցայ, մեկնումս դէպքերէն կախում ունի։ Բոլոր ուղեկիցքս ինձ կ'սպասեն։ Ընկերներէս մին արդէն հիմա Ատոխ-Ապէպա հասած ըլլալու է։ Կ'յուսամ քիչ ատենէն մեկնիլ»։ Բաղդի օրաթերթն Ալժերիոյ մէջ գտնուող բարձրաստիճան պաշտօնատարի մը հեղինակութեան վրայ կրթնած, կը յայտարարէ թէ, եթէ պատերազմ ծագի, Ֆրանսայի համար ամենադիւրին բան է իր քաջարի բանակով Ափրիկէի մէջ Անգլիոյ դէմ ելնել։ Անգլիա պէտք է գիտնայ թէ Ալժերիոյ մէջ 60,000 քաջակիրթ զինուորներ ունինք [Լուսահոգի Սպանիացիք ալ այս լեզուն կ'գործածէին. Ծ. ԽՄԲ.]։ Սդանտարտ կ'ըսէ թէ այդ բարձրաստիճան պաշտօնատարն ինչո՞ւ չի բարեհաճիր իմաց տալ Բաղդուին թէ այդ 60,000 զինուորք ի՞նչպէս պիտի կրնան երթալ Նեղոսի Հովիտը. բայց գաղափարն հանճարեղ է և Պուլվառներու Ֆրանսացիները կ'զուարճացնէ...։

ՈՍԿԻՆ Ի ԲՈՒԼԻ.—Բոլիէ եկած հեռագրեր կ'ծանուցանեն թէ ոսկիի մեծաքանակ մթերք գտնուեր են Լոնքուիմայ քաղաքին մէջ։

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ. Մարտէն կամ Փետրուարի կէսէն առաջ հաւանական չէ որ գումարուի, Նախ ռուսական ծրագիրը դեռ պատրաստուած չէ, երկրորդ քանի մը օտար պետութեանց պատուիրակները չեն կրնար Ռուսիոյ մայրաքաղաքը ճամբորդել ձմրան կիսուն։ Այս դժուարութիւնն էր գլխաւոր պատճառ ա՛յն գաղափարին թէ դեսպանախորհուրդը պէտք է գումարուի ի Պրուսէլ, բայց Զարին պատիւ ընելու համար, քանի մը դահլիճներ առաջարկեցին որ ժողովը գումարուի ի Բեղերսպուրկ։

ՕԴԱՆԱՒՈՐԴ ԱՆՏՐԷ Կ'ՓՆՏՌՈՒԻ.—Իրքութսքէն (Սիպերիա) հետեւեալը կ'հեռագրուի. «Իրքութսքի հիւսիսային կողմերն հեռագիր չըլլալով, այս զեկոյցը մասնաւոր պատուիրակի մը ձեռքով Լէնա գետին վրայէն իբրև հեռագիր կ'ղրկեմ։ Հիմա, Սեպտ. 15, Լէնա գետին Տէլդային վրայ կ'գտնուինք, և Ապրիլէ ի վեր ասդին անդին ինկած ենք Անտրէի վրայ լուր մ'առնելու։ Մեր նաւակը պատրաստեցինք և հիմա Լէնա գետէն պիտի անցնինք Օլէնքի բերանը։ Եթէ ողջ առողջ Օլէնք հասնինք, անկէց բալխիրներով պիտի երթանք ի Զաթանկա, Դայմիր թերակղզին, Նէնիսէ գետին բերանը։ Մինչև հոս մեզ ընկերացող բուսաբանն հիմա կ'վերադառնայ Եաքութսքի ճամբով։» Այս զեկոյց Լէնայի Տէլդայէն Իրքութսք ղրկուեր է, այսինքն գրեթէ երկու հազար մղոն հեռաւորութեամբ տեղ մը, և Իրքութսքէն ընդծովեայ պարանով հաղորդուեր է ի Լոնտոն։ Զեկոյցը ղրկողն է Շուէտի Աշխարհագրական Ընկերութեան պատրաստած արշաւախմբին պետը, Մ. Սդատլինկ, որ արդէն Ցուլիսին գրած մէկ նամակին մէջ ըսած էր. «Ա՛լ ուրիշ ընելիք չունինք, եթէ ոչ նաւակ մը շինել մեր ձեռքով, և այս կերպով կտրել անցնիլ Լէնայի Տէլդայէն Օլէնքի բերանը։ Բայց չենք կարծեր որ վարպետ նաւաշէններ ըլլանք, ուստի կ'վախնանք որ փոթորիկ մը կ'առնէ կ'տանի զմեզ, երբ բաց ծովէն անցնիլ փորձենք։ Տեսնե՛նք։»

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ Թերթ մը Փիլիպպեանց մասին Ամերիկայի ըրած պահանջմանց վրայ խօսելով, կ'յիշեցնէ թէ երբ Սպանիա Մարոքի յաղթեց, իր ոյժը չարաչար չգործածեց և Դեդուան քաղաքին չտիրեց մինչև վերջ։ Բայց Ամերիկացիք այս տեսակ խօսքերու ականջ կախող չեն։ Փիլիպպեանները կ'ուզեն, որպէս զի բարեկարգեն զանոնք, ի՛նչ որ Սպանիացիք չեն յաջողած ընել դարերէ ի վեր։

ԼԻՕՑ ԴՈԼՍԴՈՅ երկու յօդուած հրատարակեց Ռուսիոյ զանազան գիւղերուն մէջ տիրող սովին վրայ։ Առաջին յօդուածով կ'ըսէ թէ զանազան կողմերէ բաւական կարեւոր գումարներ ղրկուած են իրեն, գիւղացւոց բաժնելու համար։ Դոլսդոյ որոշած է անձամբ աղքատացած կեդրոններն երթալ և բաշխման գործողութեան հսկել։

ՖԵՐՏԻՆԱՆՏ ԻՇԽԱՆ Սոպրանիէի բացման ճառին մէջ մասնաւորապէս շեշտեր է Պուլկարիոյ և Սև Լերան բարեկամութիւնը։

ՕՏԱՐՆԵՐ ՌՈՒՍԻՈՑ ՄԷՋ.—Նովոյէ Վրէմիա կ'գայրանայ որ օտարներու դրամագլուխներն հետզհետէ մեծ գործ կ'տեսնեն Ռուսիոյ մէջ, մանաւանդ Կովկասի մէջ անգլ. ձեռնարկութիւնք յաջողութեամբ կ'պսակուին։ Ռուս օրաթերթն զայրոյթ կ'յայտնէ ի Պաքու կազի անգլ. ընկերութեանց հաստատութեան դէմ։ Թայմզ կ'ըսէ թէ Ռուսիոյ պաշտօնական շրջանակներու մէջ ռուս օրաթերթին ըսածներուն կարեւորութիւն չի տրուիր, հետեւաբար անգլիացի վաճառականք իրենց գործառնութեանց մէջ վախնալիք բան մը չունին։ Ելմտից նախարարը պէտք չզգար անոր ըսածներն հերքելու, ինչպէս արտաքին գործոց պաշտօնատունը պէտք չզգաց հերքելու անոր ըսածներն արտաքին քաղաքականութեան վրայ։ Ընդհակառակն, Ռուսիոյ ելմտական նախարար Մ. տը Վիթթէ շատ փափաքող է որ բրիտանական դրամագլուխք մեծ գործեր տեսնեն ի Ռուսիա։ Տակաւին վերջերս անգլիական երեք ընկերութեանց արտօնութիւն տրուեցաւ նաւթի գործեր ընել ի Պաքու։ Նովոյէ կ'ըսէ թէ ցարդ ռուսական կառավարութեան ձեռքով հսկայ յառաջդիմութիւններ ըրած էր Պաքուի քարիւղի ճարտարարուեստն, և հիմա սակայն օտարներու ձեռք կ'հասնի այդ գործ։ Այս կերպով Ռուսիա օտարներու շահուն համար ստեղծած կ'ըլլայ վաճառականութեան այս գեղեցիկ ասպարէզն, այնպիսի օտարներու համար որք ռուսական առեւտրական մցումը ջնջել կ'ուզեն աշխարհի վրայ։ Ռուս թերթը կ'գուշակէ թէ օր մը Ամերիկեան կազի Ընկերութիւնն անգլիական դիմակի ներքև Պաքուի բոլոր գործողութիւնները պիտի գնէ, և անկէց ետք Ռուսք ինքնին պիտի ստիպուին իրենց երկրէն ելած ապրանքն օտարէն գնել։ Ռուսական կառավարութիւնը, կ'յարէ Նովոյէ, օտարներուն ագահութիւնը կ'պաշտպանէ՝ աժանցնելով երկաթուղւոյ սակերն և նաւահանգիստներու մաքսերը։ Այս ամէնը սակայն վնաս կ'հասցնէ ելմտական գանձուն։ Ռուս թերթն իր կառավարութեան աչքերը բանալու համար կ'ըսէ թէ Սաքսոն ցեղի վերաբերող մարդիկ ի մօտոյ իրենց մանարաններով, եւ մեքենաներով ու հազարաւոր գործաւորներով ռուսական հողին վրայ պիտի գան հաստատուիլ։ Արդէն հագուստի վաճառականներու Միլեզիացի ընկերութիւն մը ի Ռուսիա հաստատուելու վրայ է։ Հետեւաբար ռուսական տարազագործութեան շահերը պաշտպանելու համար՝ ռուս թերթը կ'ջատագովէ մաքսային կանոնագրութեանց վերաքննութիւն մը եւ ներկայ սակերուն բարձրացումը։

ԻՏԱԼԻՈՅ Պոլոնեը գաւառին մէջ ծայրայեղ կուսակցութիւնք կ'աշխատին գիւղացւոց մէջ վերանորոգել անցեալ ձմրան խռովութիւնները։ Կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք կ'առնէ բարեկարգութիւնը պահպանելու, բայց միևնոյն ատեն կ'աշխատի փութացնել ջրաբաշխական գործողութիւններն, որք կարեւոր են այդ գաւառին համար, ուր ջուր կ'պակսի։

ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ Խորհրդարանին մէջ անկախութեան կուսակցութեան անդամներէն մին Մ. Բացքովչքի խափանարար երկարաբանութեամ ճառ մը մէջ գոչեց. «Պետական պայմանագրին վրայ կառավարութեան ներկայացուցած օրինագիծերուն դէմ չէ որ կը կռուինք, որովհետեւ կ'ընդունինք զանոնք. բայց վարչապետ Պառոն Պանֆիի դէմ է մեր կռիւը, պիտի տապալենք զայն։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՄԱՐՏԱՆԱՒՈՒՑ ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐԸ.—Բէլիքան և Քորտէլիա յածաւորակները կ'գտնուին ի Սիտնի, որ ֆրանսական մարտանաւերուն համար ածուխի կայան մ'է։ Թորփիլանաւերէն միայն հրամատարն հրաման ընդունեց պատրաստուիլ Սիտնի երթալու։ Հալիֆաքսի մէջ այժմ կ'գտնուին միայն Րինաուն յածաւորակն եւ Քոլոմպին շոգեշարժ զբօսանաւը։ Անգլիական իշխանութիւնք գրաքննութենէ կ'անցընեն նաւային շարժմանց վրայ գրուած լուրերը։

ՃԻՊՈՒԴԻԷ եկող կարաւանի մը վրայ Տանաքիլներու ըրած յարձակումն, որոյ լուրը տուած էր Տէյլի Մէյլ, բոլորովին անհիմն է։ Ճիպուդի — Հարար գծին վրայ անդորրութիւնը կատարեալ է։ Արդէն երկաթուղւոյ շինութեանց տաղաւարք այդ գծին վրայ հաստատուած են ամէն կողմ։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ իրաւաբանական ուսանողք նոր ծանուցագիր մը հրատարակեցին այն խստութեանց դէմ, զոր Հունգարական իշխանութիւնք ի գործ կ'դնեն Հունգարիոյ և Թրանսիլվանիոյ Ռումանացւոց նկատմամբ։ Անցեալները բաւական ծանր կռիւ մը տեղի ունեցաւ Արատի (ի Հունգարիա) իրաւաբանական կաճառին մէջ մաճառ ու ռումանացի ուսանողներուն միջեւ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ խառն դատարաններու նախագահ վերընտրուեցաւ Մ. Բոխնէռ։ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարի անգլիացի խորհրդականն ի մօտոյ պիտի մեկնի, գրեթէ վեց շաբաթ ճամբորդելու Կապոյտ և Սպիտակ Նեղոսներու վրայ, հաւանականաբար Սոպատի վրայ մինչև ա՛յն կէտն ուր ջուրերու ընթացքը նաւարկելի ըլլալէ կ'դադրի. պիտի քննէ այդ գետն ու մերձակայ երկիրներն, իմանալու համար թէ ո՛ր աստիճան զարգացման կրնան ընդունակ ըլլալ։

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ Ժէնէրալ Վալտէս մարտանաւը Քատիցէ Մարոք գնաց։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ելմտական վիճակը 627,000 անգլ. ոսկոյ բացառիկ հասոյթ մը ցոյց կուտայ։

ՖՐԱՆՑ ՆՈՋԷՖ ԿԱՅՍՐ հրամայեց որ ի պատիւ հանգուցեալ կայսրուհւոյն յիշատակարանը կանգնուի Օֆէնի մէջ, այն տեղ ուր հիմա կ'գտնուի Հէնձի զօրավարին արձանն, և այս վերջինն ուրիշ տեղ մը պիտի փոխադրուի։ Կայսեր այս որոշում մեծ խռովութիւն պատճառած է Մաճառներուն, որոց հայրենասիրութիւն մեծապէս վիրաւորուած էր նոյն զօրավարին արձանին ներկայութենէն Օֆէնի գլխաւոր հրապարակներէն միոյն վրայ։ Զօր. Հէնձի Հունգարացւոց հակառակորդն էր 1849ին։

ՈՒԱՇԻՆԿԴԸՆԻ դահլիճն առաջին անգամ ըլլալով հրամանագիր հրատարակեց Քուպայի զինուորական գրաւման համար։ Ամերիկեան կիսաբաժին մը պիտի գրաւէ Նուէվիտաս և Բուէրդօ-Բրինսիբէ։ Նոյմ. 22ին այդ կիսաբաժին որոշեալ ցամաքը պիտի ելնէ։ Պըֆֆալօ յածաւորակը Նիւ Եորքէ մեկնեցաւ ի Մանիլա Սուէզի ճամբով։ Ցածաւորակին մէջ 700 նաւային զինուորներ կան Տիուէյ ծովակալին նաւախմբին համար։

ԲԱՆԱՄԱ ՓՈԽԱԴՐԱՆԱՒՆ, որոյ համար ըսուեցաւ թէ 300 հոգւով կորսուած էր, Հավանայի նաւահանգիստը ժամաներ է։

ԾԱՅՐԱՅԵՂՆԵՐՈՒ ԴԷՄ դեսպանախորհրդոյն գումարման օրերը. Պապը շրջաբերական մը պիտի հրատարակէ նոյն վնասակար տարրերուն դէմ, յորդորելով կաթոլիկ հաւատացեալներն որ գաղտնի ընկերութեանց չյարին, որք քրիստոնէական սկզբանց խիստ հակառակ են։ Այս կերպով Լէոն ԺԳ. կ'յուսայ նպաստած ըլլալ հակածայրայեղական դեսպանախորհրդոյն։

ՖՐԱՆՔՕ-ՌՈՒՍ գրական և արուեստագիտական դաշնադրութիւն մը հաստատելու համար երկու պետութեանց մէջ բաւական ատենէ ի վեր բանակցութիւնք տեղի կ'ունենային։ Բեդերսպուրկէ կ'գրեն թէ ռուս կառավարութիւնն ի մօտոյ պաշտօնական պատասխան մը պիտի տայ, որոյ իմաստն է հետեւեալը. Ռուսիա կը խորհի որ անկարելի է այս բանակցութեանց վերսկսիլ արդի պարագաներուն մէջ, որովհետեւ ռուս կառավարութիւնը կ'խորհի օտար երկրաց հետ այս կարգի յարաբերութեանց մասին կայսրութեան ինչ ինչ օրէնքները բարեփոխել։ Հետեւաբար չի կարծուիր որ Ֆրանսացիք զէնքով Ռուսիոյ հետ եղբայրանալէ վերջ, գաղափարներով ալ եղբայրանան։

ԶՕՐԱՎԱՐ ՊՐՈՂ, ֆրանսական պայակոյտին նորընտիր պետը, պատերազմական նախարար Մ. տը Ֆրէսինէի մտերիմ բարեկամն է, և անձնուէր հանրապետական մը։ Հանրապետական օրաթերթերը նախարարութեան յաջողութիւնը կ'շնորհաւորեն։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ Երեսփ. Ժողովը ստիպողութիւն տուաւ երեսփոխան Ժէռվիլ Ռէաշի առաջարկութեան, որով կ'ուզուի Տրէյֆիւսի դատին վերաքննութիւնն ընել Վճռաբեկ Ատենին բոլոր ճիւղերուն առջեւ։ Սակայն չի կարծուիր որ այս առաջարկ քուէարկուի։ Ծերակոյտը պիտի մերժէ։ Վճռաբեկ Ատենի նիստերը խիստ գաղտնի կ'ըլլան։ Նոյն իսկ քարտուղարին տեղ խորհրդական անդամ մ'ընտրուած է, խորհրդակցութիւնք գաղտնի պահուելու համար։

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.— Արկոստոլի քաղաքն, որ Քէֆալոնիոյ կեդրոնն է, ի մօտոյ ելեկտրական լոյսով պիտի լուսաւորուի։

—Աժանս Նասիոնալի մէկ զեկոյցին նայելով, Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը պաշտօնապէս զեկուցեր է հելլէն կառավարութեան թէ որոշած է օրինաց ծրագիր մը ներկայացնել Խորհրդարանին, արտօնող որ Կորնթոսի չամիչներն առանց մաքսատուրքի Ամերիկա մտնեն։

—Թերէզի մօտ, այն տեղէն իսկ ուր ատենօք հնագիտական պեղումներ կատարուած էին, գիւղացի մը գտեր է Ապողոնի պղնձեայ արձանը, գլուխն ոսկեղէն սաղաւարտով։ Քանի մը օտար հնախոյզներ յաջողեր են գիւղացիին ձեռքէն առնել այս մեծարժէք արձանն որոյ արժէքը կ'անգիտանար գեղջուկը։ Հելլենական իշխանութիւնք խուզարկութիւններ կ'կատարեն գտնելու համար այս հնութեանց մաքսանենգներն, որք հելլենական պատմական հնութիւնները շարունակ երկրէն դուրս կ'բերեն։

ՊՐՈՒՍԷԼԻ մէջ, Բըթի Շաթոյի զօրանոցէն կարեւոր գողութիւն մը գործուեցաւ զոր Պելժիական կառավարութիւն ի սկզբան բացարձակ գաղտնի պահեց։ Գողցուած առարկաներն են 72 հատ զինուորական քարտէս և զօրաշարժութեան յատակագիծ մը, պատերազմական նախարարէն ստորագրուած և կնքուած, և որ պատերազմի ատեն միայն կրնար բացուիլ, ինչպէս նաեւ ուրիշ զանազան թուղթեր։ Տրճուս յիսնապետը կ'հսկէր այն գրասենեկին վրայ, ուր պահուած էին այս թուղթերն ապակեդարանի մը մէջ։ Տրճուս անցեալ կիր. միջօրէէն յետոյ բացակայեցաւ, և վերադարձին բաց գտաւ դուռը։ Գողը փականքն ի զո՛ւր կոտրելու աշխատելէ յետոյ, ուսի հարուածով մը դուռը տեղէն հանած էր։ Ցետոյ դարանին դուռը փրցուցած և 72 քարտէսներն ու զօրաշարժութեան յատակագիծը գողցած էր։ Մանրակրկիտ քննութիւն մը բացուեցաւ, և նոյն զօրանոցը գտնուող 9 րդ զօրագունդին բոլոր մարդիկն, ամենէն բարձրաստիճաններէն սկսեալ մինչև ամենէն ստորադասներն, հարցաքննուեցան։ Սակայն յանցաւորը չգտնուեցաւ։ Ցայտնի չէ թէ այս գողութիւն լրտեսութեա՞ն գործ է, թէ չարամտութեան, քանի որ այսպիսի գողութիւն մը քանի մը տարի առաջ ալ պատահած և քանի մը ենթասպաներու կողմէ գործուած էր, որք պարզապէս կ'ուզէին հսկողին չարիք հասցնել, վասն զի գողցուած յատակագիծն այրած էին։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆՔ.— Ամերիկեան կառավարութիւնն առաջարկեր է Աւստրիոյ, իր Վիեննայի դեսպանութիւնն Ա. կարգի բարձրացնել։ Աւստրիա սիրով ընդուներ է այս առաջարկ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ.— Բրեդորիայէ կ'հեռագրուի թէ կառավարական զինուորք Նոյ. 5ին (ՇԲ. օր) յարձակեր են ապստամբապետ Մբէֆուլի հրոսակներուն վրայ, որոցմէ բազմաթիւ մարդիկ սպաններ են։ Տիրող սաստիկ մշուշին պատճառաւ, Պոյէրները չկրցան մինչեւ վերջ հալածել ապստամբները։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷ կ'հեռագրուի անցեալ Ուր. անուր թուով. «Վիլհէլմ կայսր այսօր համեմատաբար հանդարտ անցուց իր ժամանակը։ Առաւօտուն այցելեց Տաճարին հրապարակն և Ս. Ցարութեան եկեղեցւոյն Ապառաժուտ պարսպանման գմբէթը։ Կայսրը մեծապէս հետաքրքրուեցաւ այս պատմական վայրին հետ կապ ունեցող հնախօսական խնդիրներով։ Մտաւ նաև Էօմէրի մզկիթն, և առաջին անգամ հանելով իր կօշիկներն, հողաթափ հագաւ։ Կէս օրէ վերջ Ն. Վեհափառութիւն հանդիսաւոր այցելութիւն տուաւ լատին և յոյն Պատրիարքաց, շնորհակալ ըլլալու անոնց՝ Ս. Գերեզմանի եկեղեցւոյն մէջ իրենց ըրած ընդունելութեան համար։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐՆ ՈՒ ԿԱՅՍՐՈՒՀԻՆ Ի ԴԱՄԱՍԿՈՍ

Դամասկոսէ Հոկտ. 27 թուով հեռագիր մը կ'ծանուցանէ թէ երէկ ժամը 4ին Վիլհէլմ կայսր ձիով՝ եւ կայսրուհին կառքով՝ պտոյտներ կատարեցին քաղաքին մէջ։ Ի մէջ այլոց այցելեցին արեւելեան շուկան, որ շքեղապէս զարդարուած էր, և Դամասկոսի պատմական մեծ մզկիթն, որ այս պահուս կ'նորոգուի։ Ցետոյ Ալըմաքէի պարտէզը գացին, ուր տեղի ունեցան արաբական ոճով զինախաղութիւնք և արաբական շրջապարեր, որք մեծ հաճոյք պատճառեցին կայս. հիւրերուն։ Կայսրուհին այնքան հաճոյք զգաց որ անձամբ լուսանկարեց կատարուած խաղերը։ Ցետոյ այցելեցին այն տունն ուր ժամանակաւ բնակած էր Բրուսիոյ արքայական գերդաստանէն Ֆրետերիկ Քարլ։ Կայսրն ու կայսրուհին միջօրէին իրենց բնակարանը դառնալով ճաշեցին։ Միջօրէէն վերջը պաշտօնական ընդունելութիւն մը կատարեցին գերմանական հիւպատոսարանին մէջ։ Ժամ 10ին Վիլհէլմ կայսր ձիով՝ Կէօք Մէյտանի գնաց եւ ներկայ գտնուեցաւ շքեղ զօրահանդէսի մը զոր 6 վաշտ հետեւակ, 1 գունդ հեծելազօր և 1 գունդ թնդանօթաձիգ կատարեցին։ Արաբական սրընթաց ուղտեր (հէճին տեվէսի) ալ մասնակցեցան այս զօրահանդէսին։ Վերադարձին, կայսրն այցելեց Դամասկոսի կուսակալ Նազըմ փաշայի ապարանքն, ուր արեւելեան ոճով ծխափող քաշեց եւ սուրճ խմեց։ Կայսրուհին ալ զբօսական պտոյտ մը կատարեց Տումար կոչուած զբօսավայրին մէջ։ Գիշերուան ժամը 2ին, փառաւոր կոչունք մը տրուեցաւ թաղապետական պաշտօնատան մէջ, որոյ շուրջը շքեղ լուսավառութիւնք և հրախաղութիւնք կատարուեցան արաբական ջահերով։

—Վիլհէլմ կայսր զանազան կարգի պատուանշաններ տուաւ Դամասկոսի կառավարական պաշտօնատարաց ամանց։

—Գերման կայսրն ու կայսրուհին Նոյեմ. 12ին [Ը. Ե.] Պէրութէ պիտի մեկնին և ուղղակի ծովու ճամբով պիտի վերադառնան Գերմանիա։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Արքիպեղագոսի կղզեաց կուսակալութեան Գալիմնոզ գաւառակին Գայմագամ անուանեցաւ Գաշութի գայմագամ Ալի Նէսիպ պէյ, որուն յաջորդեց Գարաֆերիէի գայմագամ Մէհմէտ Ռիւշտի էֆ։

Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ առեւտրական նախարարութեան վիճակագրական Դիւանին Ա. քարտուղար Թէվֆիգ պէյի, և Սալիսէի աստիճան՝ խմբագրող Նուրի և արձանագրող Տանիէլ պէյերուն։

—Ա. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Սուրիոյ երեւելիններէն Խայյադ փաշայի։ Գեղարուեստից արծաթ շքանշան տրուեցաւ մանիֆաթուրայի վաճառական Ահմէտ Ֆարուգի էֆ.ի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՈՒՄ

«ՎԻԼՀԷԼՄ կայսրը գերմանական Սեւ Արծուի պատուանշանն և Կարմիր Արծուի Մեծ Ժապաւէնը տուաւ Մեծ-Եպարքոս Խալիլ Րիֆաթ փաշայի։ Կայս. Իրատէ մ'արտօնեց անոնց ընդունելութիւնն ու գործածութիւնը։»

«ԿՐԵՏԷԻ խալամ կարօտելոց Նպաստամատոյց Յանձնաժողովն, Հոկտ. 26ի ԲՇ. օրը, Դուբա Լամպրոս ընկերութեան շոգենաւով Կրետէ ղրկեց 5300 պարկ ալիւր, որոց 1050ն Հանեայի, 1000ը Րէթիմոյի, 2570ը Գանտիոյ և 680ը Լաշիտի համար։»

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Մ. Քանպոն, որ վաղը մայրաքաղաքէս պիտի մեկնի Բարիզ և անտի Լոնտոն, երէկ դեսպանատան խորհրդական Մ. Պարսդի հետ Բ. Դուռն երթալով, իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց նախարարին, և այս առթիւ անոնց ներկայացուց զՄ. Պարսդ իբրեւ գործակատար։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ եւ ռումանական դեսպանները, երէկ Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցան արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ԳԵՐՄԱՆ ՏՈՔԹ. Րիտըր, որ զինուորական բժշկական վարժարանը վերակազմելու և բարեկարգելու պաշտօնն ունի, իր պատրաստած տեղեկագրով առաջարկած է տեսականին հետ միացնել նաև գործնական դասեր և աշակերտները զբաղեցնել մանաւանդ գործնական դասերով, անոնց աչաց առջեւ կատարելով վիրաբուժական ու անդամահատական գործողութիւնները։ Այս դրութիւն Գերմանիոյ մէջ մեծ արդիւնքներ տուած է և տեղւոյս բժշկական վարժարանին մէջ եւս ի գործ պիտի դրուի։

ՍԷՅՖՈՒԼԼԱՀ փաշա, որ հելլենական սահմանագլխին վրայ կառուցանելի աշտարակներուն շինութեանց վրայ հսկելու պաշտօն ունի, առաջարկած է Էլասոնայի մէջ մշտատեւ պահել ամրաշէն զօրաց գումարտակ մը, որպէս զի ի հարկին աշտարակները նորոգէ։ Այս առաջարկ ընդունուած է, և կայս. հրամանաւ, Գ. զօրաբանակի ընդհ. հրամատարութիւնն ամրաշէն զօրքերէն ընտրանօք գումարտակ մը պիտի կազմաւորէ, և Էլասոնիա պիտի ղրկէ ճիայուն կերպով։

ԻՏԱԼԻՈՅ կառավարութիւնն, իր դեսպանատան միջոցաւ, խնդրեց Բ. Դռնէն, որպէս զի ներկայացուցիչ մը ղրկէ Արեւելագիտաց Համաժողովին որ 1899 Հոկտ. 15ին Հռոմի մէջ պիտի գումարուի։

ՏԽԱԽՈՏԻ տասանորդական տուրքն 150,000 ոսկոյ տարեկան հասոյթ մը կ'արտադրէր, երբ ուղղակի կայս. կառավարութենէն կ'գանձուէր։ Սակայն հիմա, Ռէժիի օրով, այս տուրքին քանակութիւնն 90,000 ոսկոյ իջած է։ Այս իրողութիւն ելմտական բարենորոգմանց Յանձնաժողովոյ ուշադրութիւնը գրաւած է, որ ձեռնհաս պաշտօնատան հետ բանակցութեան մտած է, այս կորուստը դարմանելու միջոցներ ձեռք առնելու համար։

ՕՍՄ. ԶԷՆՔԵՐԸ.—Կայս. կառավարութիւնն, Եւրոպական գործարաններու յանձնարարութիւններ տալէ ազատելու համար, որոշեց արքունի նաւարանին մէջ հաստատել մասնաւոր գործարան մը, որ Օսմ. բանակին պէտք ունեցած Մավզէրեան հրացաններն ու սուինները պիտի հայթայթէ։ Այս նպատակաւ, ծովային նախարարութիւնը, պայմանագրութեամբ, Գերման ճարտարագէտ մը վարձեց, Մ. Օրնէ անուն։ Հաշիւ եղած է թէ իւրաքանչիւր Մավզէրեան հրացան 60-70 ղրշ.ի և մէն մի սուին 15 ղրշ.ի պիտի շինուի։ Զինուորական միւս պէտքերն եւս նոյն գործարանին մէջ պիտի շինուին եւրոպականէն շատ աւելի աժան գնով։ Աշխատութիւններն սկսելէ առաջ, հարկ դատուած է ինչ ինչ փոփոխութիւններ ընել նաւարանին քանի մը մասերուն մէջ, պէտք եղած տեղը տալու համար նոր շինութեանց։ Ծախքերն 1500 ոսկիէն աւելի պիտի չըլլան։ Վերոյիշեալ ճարտարագէտէն զատ, կայս. կառավարութիւնն ուրիշ ճարտարագէտ մը և հինգ գործապետներ եւս վարձած է 20ական ոսկի ամսականով։

ՍԵՒ ԼԵՌՆՑԻ չորս երիտասարդներ, ամենքն ալ Վոյվոտաներու ընտանիքներէ, վերջին օրերս կառավարական պաշտօնատարի մը հետ Սոֆիա հասան, և Սոֆիայի զինուորական վարժարանն ընդունուեցան խանդավառ ցոյցերով։ Դպրոցին տնօրէնը, Գնդ. Սավոֆ, այս առթիւ բանախօսութիւն մ'ըրաւ որ կեցցէներով ընդունուեցաւ ի պատիւ Նիքօլա իշխանին։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Աթէնքի Օսմ. դեսպան Րիֆաթ պէյ, դիւանագիտական մարմնոյն ընդունելութեան օրն, երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ վարչապետ Մ. Զայիմիսի հետ։ Նախ երկու դիւանագէտները զիրար շնորհաւորեցին թէ բոլորովին հարթուած էր ընդհ. ներման յապաղումէն ծագած վէճը։ Հելլէն կառավարութիւնն ազատ արձակած ըլլալով բանտարկուած Թեսալացի Պէյերը, Կայս. կառավարութիւնն ևս իսկոյն հրաման ղրկեց Օսմ. իշխանութեանց, որպէս զի պատերազմի դէպքերուն առթիւ յանցաւոր ճանչցուած հելլէններն ազատ թողուին։ Տեսակցութիւնն յետոյ հիւպատոսական պայմանագրին վրայ դառնալով, Մ. Զայիմիս յայտարարեց թէ բանակցութեան նիւթ եղող խնդիրներէն ոչ մին կրնայ խանգարել պատերազմէն յետոյ վերսկսուած բարեկամական յարաբերութիւնները, և յոյս յայտնեց թէ հիւպատոսական պայմանագիրն ի մօտոյ պիտի ստորագրուի, մանաւանդ որ կարծեաց ծանր անհամաձայնութիւնք չկան երկու կողմէ ներկայացուած ծրագրերուն միջեւ։ Րիֆաթ պէյ ևս հաստատեց թէ հելլէն կառավարութիւնը կրնայ միշտ անկեղծ ըլլալ Բ. Դրան բարեացակամ դիտաւորութեանց վրայ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան խնդրանօք, կայս. Իրատէ մը կ'հրամայէ Նիկոմիդիոյ Ֆրանսական վարժարանին կալուածական դիզեալ տուրքերը շնորհել։

ԸՆԹԱՑԻԿ տարեշրջանին ելմտացոյցը քննութեան ենթարկուեցաւ Նախարարաց Խորհրդոյ առջեւ։

ԾՈՎԱՅԻՆ Նախարարութիւնն երեք շոգենաւեր գնեց, որք Սամսոն, Միտիլլի և Ճանիկ յորջորջուեցան։ Ասոնց արժէքը՝ 20,500 ոսկի, երէկ վճարուեցաւ։ Միտիլլի շոգենաւն իբրեւ նաւաձիգ պիտի ծառայէ, իսկ միւս երկուքն արքունի նաւարանի պէտքերուն պիտի ծառայեն։

ՍՊԱՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆ որոշեց Եւրոպական Թուրքիոյ տեղագրական քարտէսները պատրաստել տալ։ Այս նպատակաւ յանձնաժողով մը կազմուած է Տէֆորժ փաշայի նախագահութեան տակ, որ ի մօտոյ Սելանիկ պիտի ուղեւորի։

ՄՈՒՍՈՒԼԻ նահանգին մէջ տիրող արմտեաց նուազութեան պատճառաւ, Կայս. Կառավարութիւնն որոշեց մաքսատուրքէ ազատ կացուցանել Պարսկաստանէ հոն տարուած արմտիքը։

ԵԷՏԻԳՈՒԼԷԻ կաղհանէին մէջ քանի մ'օրէն լուսատու նոր նիւթի մը փորձը պիտի կատարուի, որուն ներկայ պիտի գտնուին արքունի թնդանօթարանի, Հանրօգուտ շինութեանց և առեւտրական Նախարարութեան ու Քաղաքապետութեան կողմէ արուեստագէտ ներկայացուցիչներ։ Երկու անգլիացիք են հեղինակներն այս նոր գիւտին որոյ հիմը կ'կազմէ օդային կազի հետ քարիւղին միաւորումն, որ ելեկտրական լուսոյ պէս յոյժ պայծառ բայց աւելի անոյշ՝ մեղմ լոյս մը կ'արտադրէ եղեր։

ՄԱՆԻՍԱՅԻ իրաւասութեան տակ գտնուող 19 գիւղերու բնակիչք սերմնցու ցորենի և գարիի կարօտութիւն ունենալով, Այտընի կուսակալութիւնը Բ. Դրան ուշադրութեան յանձնած է գիւղացւոց խնդիրը։

ՍԹՈՔՀՈԼՄԻ Օսմ. դեսպան Զօր. Շէրիֆ փաշա Նոյմ. 3 ին պատիւ ունեցաւ Շուէտի և Նորվեկիոյ դահաժառանգ իշխանին ու իշխանուհւոյն ներկայանալու։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾՔ.—Նախընթաց օրուան թանձրակուռ մշուշը քանի մը ծովային արկածներու պատճառ եղած է։ Զաթունա շոգենաւն, որ Այ-Սթէֆանոսի մօտ խրած էր, նաւաձիգ շոգենաւերու օգնութեամբ անվնաս ազատուելով, երէկ մայրաքաղաքս նաւահանգիստն հասաւ։ Աւստրիական Մէտիթթէրրանէօ շոգենաւն, որ 2,500 թօնօ ցորեն բեռցած էր, Կէլիպօլուի մօտ Ղալաթա-Պուրնու կոչուած տեղը խրեցաւ։ Անգլիական նաւաձիգ շոգենաւուց ընկերութիւնը միջոցներ ձեռք առաւ խրեալ նաւն ազատելու համար։ Անգլ. երկու շոգենաւեր ալ, որոց մին Սեւ ծովու մէջ, Քիլիայէ 8 մղոն հեռի խրած էր, և երկրորդը՝ Պէօյիւք-Չէքմէճէի առջեւ, ազատուեցան նաւաձիգ շոգենաւերու ընկերութեան ջանքով։ Յունական Բարնասիս շոգենաւն, որ Ռոսիա ընկերութեան կողմէ ապահովագրուած էր, խրեցաւ Պապա-Պուրնուի մօտ, և դեռ չէ ազատուած։ Անգլ. Մէրի Աստ Շորդ շոգենաւը խրեցաւ Պէօյիւք Չէքմէճէի մօտ ժայռերու վրայ։ Իր վիճակը տագնապալի է։ Սիտըր ազատարար շոգենաւն օգնութեան գնաց։ Դարդանէլի մէջ, Մէճիտիէ ամրոցին առջեւ, խրեր է նաեւ անգլ. Լինկֆէլտ շոգենաւն որ Բոր-Սայիտէ կուգար, սակայն քանի մը ժամ վերջ կրցեր է ազատուիլ։

—Երէկ ժամ 10ին միջոցները մեծ նաւակ մը, առագաստ պարզած, Սկիւտար կ'երթար, երբ Սալաճագի բացերն հովին սաստկութենէն առա-

գամուը շրջելով, Ջուրերէն քշուեցաւ և ռուսական Ազոֆ շոգենաւին զարնուելով ընկղմեցաւ։ Մէջը գտնուող չորս նաւավարք քիչ մնաց որ պիտի խեղդուէին, երբ շրջականերէն հասնող օգնութեանց շնորհիւ ազատուեցան։

ԿՐԵՏԱՅԻ 30 խալամ բնտանիքներ անցեալ Ուր. օրն Իզմիր հասան։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Տէֆթէրհանէի Մէքթուպճիին որդին՝ Սէլիմ պէյ, ի Պէյլէրպէյ, իր հօր ապարանքին պարտէզին մէջ ինքզինք ընկուզենիէ մը կախելով անձնասպան եղաւ։ (Սէրվէթ)։

— Նիքոլի անուն թափառաշրջիկ յոյն մը, որ երէկ չափէն աւելի տաքցուցած էր գլուխը, Թահթագալէի մէջ ինքզինք դանակով սպաննելու փորձ փորձեց։ Ոստիկանք անմիջապէս ձերբակալելով, հիւանդանոց ղրկեցին զինքը։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը նորէն յիշեցուց գաւառական իշխանութեանց թէ՝ քաղաքային իշխանութիւնք իրաւունք չունին դատական գործերու միջամտելու, և ձերբակալուած ու բանտարկուած յանցաւորներն իրենց ուզածին պէս բանտերէն ազատելու։ Կայս. Հաճութեան հակառակ, այսպիսի անարդար ընթացքի մէջ գտնուող պաշտօնատարք խստիւ պիտի պատժուին։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպան Մ. Զինովեվի պիտի յաջորդէ ի մօտոյ Միւնիխի դեսպան Մ. Իկոլաքի, կ'ըսէ Թարիք։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ նախարարութիւնն Օսմ. երկիրներուն մէջ ձիթենիներու մշակութիւնն աւելցնելու եւ ձէթի պատրաստութեան դրութիւնը բարւոքելու միջոցներուն վրայ տեղեկագիր մը մատոյց Բ. Դրան։ Այս տեղեկագիր, Պետական Խորհրդոյ կողմէ քննուելէ յետոյ, յանձնուած է Պոլսոյ առեւտրական Սենեկին ի քննութիւն։ Երկրագործական նախարարութիւնը քանի մը միջոցներ առաջարկած է, այն է՝ 1. ազին օխան 10 փարայի տալ ձիթապտուղ հասցնողներուն. 2. ընտիր տեսակէ ձիթենիներ հասցնողներէն 5 տարի տասանորդական տուրք չառնել առաջին բերքերէն. 3. գեղարուեստից շքադրամ և դրամական պարգեւ տալ անոնց որք 10 հազար քիլօյէն աւելի ձիթապտուղ կամ ձէթ կ'արտադրեն։

ԱՆՎՃԱՐ ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ գանձումը փութացնելու համար, ինչպէս ուրիշ նահանգներ, այնպէս ալ Սուրիա, Պէրութ և Գոնեա յատուկ հաւաքիչներ պիտի ղրկուին։

ՊԷՏՔ Է ԲՍԵԼ յառաջդիմութեան հետ.— «Մայէր»ի վաճառատունն որ ընդարձակուած է հրապարակիս վրայ գտնուած միւս բոլոր հանդերձեղէնաց վաճառատուններն, այս տարի աւելի եւս ընդարձակուած է։ Հոն կը գտնուին շատ [illegible], Cover coats և ամերիկեան Derbyներ։ Կան նաեւ մանչերու և աղջիկներու համար շատ ձեւաւոր քօսթիւմներ եւ բալթօներ, ամէն տեսակ անգլիական անթափանց վերարկուներ, ինչպէս նաեւ կանանց համար ամէն տեսակ հանդերձեղէնք։ Բոլոր ասոնք կ'ծախուին շատ աժան և [illegible] գիներով։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Կրօն. Ժողովն երէկ գումարելով Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Գրիգորիս Արքեպիսկոպոս Ցովհաննէսեանի, զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով.—1. Ժողովը կարդաց Ն. Ս. Օծութեան մի կոնդակն ուղղեալ առ Ս. Պատրիարքն, որով կ'յայտնէ թէ Տ. Գաբրիէլ Ճէվահիրճեան և Տ. Ներսէս Ասլանեան Վրդ.ները բարձրացուցած է յառաքելական աստիճան եպիսկոպոսութեան։ — 2. Նոյնպէս կարդաց Գէորգեան Ճեմարանը զրկուելիք տղայոց ընդունելութեան պայմանները գծող յայտագրերը, զորս ուղղած է Ճեմարանին տեսուչն, և զորս Կրօն. Ժողովն որոշեց տալ ի հրատարակութիւն։—3. Պալըքէսիրի գաւառական ընդհ. Ժողովոյ գրերը կարդալով, տեղեկացաւ որ գաւառին առաջն. տեղապահին հեռացումը կ'խնդրուի. Կրօն. Ժողովն որոշեց խնդիրը ներկայել յատեան Խառն Ժողովոյ։ — 4. Համալեան Սահակ Վ.ի համար արդէն որոշուած էր որ երթայ Եղգրում, եւ տեղւոյն առաջն. տեղապահին հոգեւոր իշխանութեան ներքեւ պաշտօնավարէ։ Այս անգամ Սահակ Վ. Գաղատիոյ վանքէն ունեցած 30 ոսկի պահանջքը կ'խնդրէ, որպէս զի անոր մէկ մասը յատկացնէ իր ընտանեաց, և մնացեալովն իր ճամբու ծախքն հոգայ։ Ժողովն հարկ տեսաւ Գաղատիոյ Խառն Ժողովէն բացատրութիւն ուզել յիշեալ Վ.ի դրամական պահանջից մասին։ —5. Հալէպի առաջն. տեղապահը Պէյլէնի համար քհնյ. մը ուզած էր Պոլսէն, Կրօն. Ժողովը պատշաճ դատեց առ որ անկ է յանձնարարել որ Պէյլէնի եկեղեցւոյն համար քահանայ մը յատկացնէ։— 6. Ամասիոյ առաջն. տեղապահ Տ. Նիկողոս Վ. Ֆատնկիլեան ըստ որում վեց ամսէ ի վեր Մարզուանու վանքը քաշուած և վիճակին անհովիւ մնացած է, Ժողովն արժան դատեց Երուսաղէմի միաբան Տ. Եսայի Վ.ն առաջն. տեղապահ առաջարկել Խառն Ժողովոյ նոյին, անոր վերջնական ընտրութիւնը կատարելու համար։— 7. Տիարպէքիրի առաջն. տեղապահ Տ. Եզեկիէլ Վ. ցաւ յայտնած է իրեն նկատմամբ օրաթերթի մը մէջ հրատարակուած զրպարտութեանց համար. որոշուեցաւ գրել յիշեալ Վ.ին՝ որ տեղւոյն որբանոցի մատակարարութեան հաշիւները ներկայացնէ ի Պատրիարքարան, որով ինքնին հերքուած կ'ըլլան եղած զրպարտութիւնք։— 8. Զարսանճաքի առաջն. տեղապահն առաջարկած է որ առաջն. ընտրելեաց ցուցակ մը ղրկուի Պատրիարքարանէն, որպէս զի առաջն. ընտրութիւնը կատարուի, եւ ինքն երթայ Արմաշ կրօնական ուսմանց պարապելու համար։ Ժողովն անժամանակ գտաւ առաջնորդի ընտրութիւն կատարել, և վերստին յանձնարարեց յիշեալ տեղապահին որ ժամանակ մ'ևս շարունակէ իր պաշտօնը։— 9. Եոզղատի Թէմերէն Տ. Աբրահամ քհյ. յայտնած է թէ 9 տարիէ ի վեր ինքն այրիացած է, հետեւաբար կ'փափաքի մի վանք քաշուիլ և վեղարի օրհնութիւն առնել. որոշուեցաւ տեղեկութիւն ստանալ Կեսարիոյ առաջնորդէն յիշեալ քահանայի տարիքին, վարուց ու բարուց և եկեղեցական հմտութեան մասին։ —10. Կեսարիոյ առաջնորդն Աժտէրխանեան Գարեգին Վ.ի անհաճոյ ընթացքին և գայթակղալից արարքները պատմելով, կ'խնդրէ Վ.ի հեռացումը. Կրօն. Ժողովը փափաքելով որ Աժտէրխանեան Տ. Գարեգին Վ. արթուն առաջնորդի մը հսկողութեան ներքեւ գտնուի, յանձնարարեց Տ. Տրդատ Վ.ի որ ժամանակ մ'ևս սիրաշահէ յիշեալ Վ.ը, մինչեւ որ անոր յարմար պաշտօն մը տրուելով նոյն վիճակէն հեռանայ։ Ժողովն զբաղեցաւ նաև մի քանի ամուսնական խնդրոց քննութեամբ։

—Զարսանճաքի Կրօն. և Քաղաք. Ժողովները Ս. Պատրիարք Հօր ուղղեալ յատուկ գրով մը գոհունակութիւն կ'յայտնեն տեղւոյն առաջն. տեղապահ Տ. Մակար Վ.ի գործունէութեան եւ այն ջանից համար. զորս ի գործ կ'դնէ Եկեղեցւոյ ծոցին մէջ ամփոփ պահելու համար իր խնամոց յանձնեալ հօտը։

—Եոզղատի գիւղերու եկեղեցեաց քահանայք և Թաղ. Խորհուրդք հանրագրով մը անհիմն կ'հանեն Իւրմէճ գիւղի Տ. Խորէն քահանայի դէմ եղած ամբաստանութիւնները։

—Տ. Փառէն վրդ. Իսկէնտէրունէ գրութեամբ մը Ս. Պատրիարք Հօր տեղեկութիւն տուած է իր ուղեւորութեան եւ հովուական այցելութեան մասին։

—Խարբերդէ Տ. Արսէն քհնյ. շնորհակալութեան գիր մ'ուղղած է Ս. Պատրիարք Հօր, իրեն աւագ քահանայութեան աստիճան տրուելուն համար։

—Ինչպէս ծանուցուեցաւ արդէն, Բողոքական միսիոնարներու ձեռամբ Բղիէն այլուր փոխադրուած էին խումբ մը որբեր առանց Առաջնորդարանի գիտութեան։ Լուր կ'տրուի այժմ թէ այդ որբերն թուով 49, որոց 24ը մանչ եւ 25ը աղջիկ, (Հայ. եկեղեցւոյ պատկանող) փոխադրուած են Խարբերդ, և կ'գտնուին Ամերիկեան միսիոնարաց ձեռք։ Կ'ծանուցուի նաև թէ այդ որբոց չեն աւանդուիր մեր Եկեղեցւոյ վարդապետութիւններն, և կ'հրահանգուին անոնք պարզապէս բողոքական ոգւով. եկեղեցի բնաւ չեն տարուիր կամ չեն ղրկուիր ո՛չ տօնի օրեր և ոչ կիրակի. խոստովանութիւն և հաղորդութիւն բնաւ չունին, ինչպէս կ'ընեն Գերմանացիք, որոց մօտ կ'գտնուին 200է աւելի երկսեռ որբեր։ Թէպէտեւ Խարբերդի Առաջնորդին կողմէ մասնաւոր հրաւէր եղած է Ս. Զատկի և տօներու առթիւ որբերը ղրկել ի խոստովանութիւն եւ ի հաղորդութիւն, բայց մերժուած է անոր խնդիրն սա յայտարարութեամբ թէ. «Քանի որ մեք կ'հոգանք ու կ'խնամենք, այլ եւս ձեզ համար գործ չիմնար եւ ոչ ալ անոնց կրօնական կրթութեան մասին դիտողութիւններ ընել։»

—Ատաբազարէ Պետրոս էֆ. Մուրատեանի մետաքսի Մանարանին գործաւորք և գործաւորուհիք մեզ ղրկած են 255 ղրշ., մեր յարմար դատած մէկ Որբանոցին յատկացնելու համար։ (Յանձնեցինք Ս. Պատրիարք Հօր։)

— Կ'յիշուի թէ Սղերդի նախորդ առաջն. տեղապահ Տիվրիկլեան Թէոդորոս վրդ. Պատրիարքարանի կողմէ պաշտօնանկ եղած և Կ. Պոլիս կանչուած էր ի համարատւութիւն։ Հասկնալով որ նպաստաւոր ընդունելութիւն մը պիտի չգտնէ այս տեղ, Թէոդորոս վրդ. թողեր է եկեղեցական կենցաղն, և Համզայի մէջ (Մարսուանի և Սամսոնի մէջ տեղ) երկու պանդոկ վարձելով, հիմա Խանճիութիւն կամ Օթէլճիութիւն կ'ընէ։ Մարդը դարձեալ բոլորովին պարապ մէկը չէ եղեր։

— Երբեմն Կրօն. Ժողովոյ կողմէ կարգալոյծ եղած Կիրակոս վրդ. Մարսուանի վանքէն Տարէնտէի վանքը ղրկուած է, կ'գրեն մեզ Մարսուանէ։

—Պէրպէրեան Վարժարանի սանունք, իրենց Տնօրէնին անուան տօնախմբութեան առթիւ, ուզելով օգտակար նուէր մը մատուցանել, գումար մը հանգանակած էին, բայց չկրնալով ինքնին որոշել անոր գործածութիւնը՝ տօնին օրն, անցեալ ՇԲ. օր, իրենց ուղերձն արտասանելու ատեն նոյն իսկ հանգանակեալ գումարն յանձնած էին անոր, յայտնելով որ իրեն կ'թողուն տալ առ այդ յարմար որոշումը։ Պէրպէրեան էֆ. պատասխանելով, փափաք յայտնած էր որ այդ գումարով ուսանողք որբ մանուկ մը եղբայրագրեն վարժարանին մէջ։ Այս տեղեկութիւն, որ արդէն ծանուցուեցաւ, կ'ամբողջացնենք, յաւելլով որ ուսանողք պարտին իրենց հանգանակած դրամին [իբր 8 Օ. Ո.] քանակութիւնն հասցնել այն գումարին [15 Օ. Ո.] որ առժամեայ Տեսչութեան կողմէ ասկէ առաջ ծանուցուած էր իբրեւ պայման որբերու ընդունելութեան, և որուն հիմնադիրն ալ իր հաւանութիւնը տուած էր։ «Ամէն տարի այսօր, ըսաւ Պէրպէրեան էֆ., ներկայ աշակերտք այդ որբի թոշակին առաջին կանխավճար գումարն յանձնելով Վարժարանիս Տնօրէնութեան՝ ցվերջ եղբայրագրելի պատանեկին դպրոցական շրջանին, ամէնէն թանկագին նուէրն ըրած պիտի ըլլան անոր, այնու զի նաեւ մատաղ հասակէ գթոյ, ընկերսիրութեան և մարդասիրութեան ազնիւ զգացմանց, որոց մշակումը մին է կրթութեան ու կրթիչին դիտած նպատակներէն, փորձը տուած պիտի լինին։» Ասկէ զատ, Պէրպէրեան էֆ. յոյս յայտնած է որ Վարժարանին նախկին սանունք, իրենց կրտսեր եղբարց տուած բարի օրինակէն քաջալերուած, կ'յօժարին իրենք եւս ստանձնել պաշտպանութիւնը մի կամ երկու այլ որբերու իբրեւ գիշերօթեայ ուսանող իր Վարժարանին մէջ։ «Բարիքը, կ'յաւելուր, աճեցուն է այսպէս, և դուք մի բարի գործով առիթ պիտի լինիք առաւելագոյն բարեաց։— Եթէ կ'ընդունիք իմ առաջարկ, ընդունեցէք այժմէն իմ բուռն խնդակցութիւններ ու յանուն գալիք որբին՝ զոր պիտի խնդրենք Պատրիարքարանէն՝ իմ խորին երախտագիտութիւն։» Աւելորդ է ըսել թէ ուսանողք ազնիւ խանդավառութեամբ ընդունեցին իրենց Տնօրէնին առաջարկ։ Պէրպէրեան էֆ. շուտով կ'դիմէ Ս. Պատրիարք Հօր, ուզելով որբ պատանեակ մը խնդրելու Ն. Սրբազնութենէն։

ՀԱՑ ԴԵՂԱՐԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ

Ղալաթիա [illegible] Խալէլ-Փաշա փողոց

Թիւ 11 Ա. ԳՕԼՕԼԵԱՆ Թիւ 11

Մեծ մթերք զուտ, թարմ դեղերու, արագ և խնամով պատրաստութիւն ամէն տեսակ դեղագրերու 20 տարուան փորձառութեամբ։ Ա. Գօլօլեան յարաբերութեան մէջ ըլլալով Եւրոպիոյ հռչակաւոր դեղօրէից տուներու հետ, պատրաստ ունի միշտ ամէն տեսակ նորահնար և հազուագիւտ դեղեր, դիւրամատչելի գներով։ Մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառում։ 8—1

ԱՅՍ ԱՒՈՒՐ ԹՂԹԱԲԵՐ

ԼՈՐՏ ՔԻՉՆԵՐԻ ՓԱՌՔԸ

Բոլոր Լոնտոն ոտքի վրայ էր անցեալ Ուր., տեսնելու Լորտ Քիչնէրի հանդիսական անցքն, որ Լորտ-Քաղաքապետին պաշտօնարանը կ'երթար Պատուոյ Քաղաքացութիւնն ընդունելու եւ Պատուոյ Սուր մը։ Բարեկամի մը [Մ. Ռալլիի] տունէն ուր առժամապէս կ'բնակի, մինչեւ Պաշտօնարանը Լորտ Քիչնէրի կառքին ճամբան դիտմամբ երկարուեցաւ, որպէս զի կարելի եղածին չափ շատ հետաքրքիրներ ողջունեն զինք։ Հագած էր անգլ. զ. կարգի զօրապետի մեծ համազգեստ, և աջէւէն ու ետեւէն թիկնապահներ կ'ընթանային։ Ժողովուրդն Հուրրաներով, գլխարկներ և թաշկինակներ տատանելով կ'ողջունէր։ Երբ Պաշտօնարանին մեծ դուռն հասաւ, Քաղաքային Խորհուրդն ընդունեց զինք, և հանդիսաւոր թափորով և փողահարներու առաջնորդութեամբ տարաւ զինք Լորտ Քաղաքապետին, որ միջնադարեան ոսկեճամուկ զգեստներ հագած իր բոլոր պաշտօնէութեամբ, և Միջնաքաղաքի ներկայացուցիչներով շրջապատուած, Օմտուրմանի յաղթականին մատոյց արծաթէ եւ ոսկէ շինուած ադամանդազարդ սուր մը, զոր Լոնտոն քաղաքը կ'նուիրէ։ Լորտ Քիչնէր արդէն կուրծքին վրայ կ'կրէր Եգիպտ. կառավարութեան կողմէ յատկապէս ի պատիւ իրեն կոխուած շքադրամ մը, ուր իր բոլոր Սուտանեան յաղթութիւնք արձանագրուած են արաբերէն և անգլերէն։ Եգիպտ. կառավարութիւնն աւելի պարզ արծաթէ շքադրամներ կոխել տուաւ յատկապէս այն անգլ. պահակազօրաց համար որք մասնակցած էին Սուտանի արշաւանքին։ Պատուոյ Սուրը շինած է Լոնտոնի ոսկերիչներուն արհեստաւորութիւնը։ Երկաթը կոր է, դեղազանց պողպատէ, որոյ մէջ ոսկի գիծեր կան՝ արեւելեան հին սուրերու ոճով։ Երախակալն 18 քարատ ոսկի է, բրիտանեան առիւծն անոր գլուխն, և Բրիտանիոյ և Արդարութեան դէմքերն՝ երկու կողմերը։ Մէջտեղը՝ Զօրավարին անուան սկզբնատառերն ադամանդներով և այլ գոյնզգոյն թանկագին քարերով։ Անգլ. և Եգիպտ. դրօշք՝ մինէզարդ, եւ Սուտանի յաղթութեանց անուններն՝ երկու կողմերն արձանագրուած։ Պատեանն ալ շատ ճոխապէս բանուած է ոսկիով և ադամանդներով, Արեւելքի և Լոնտոն Քաղաքին յատուկ պատկերներով զարդարուն։ Առաջին կարգի արուեստական գործ։ Այս սուրին ներկայացման առթիւ, Քաղաքապետն և Սէրտարը պարագային յարմար խօսքեր արտասանեցին։

Երեկոյին, Քաղաքապետարանին մեծ սրահին մէջ տեղի ունեցաւ մեծ հացկերոյթ ի պատիւ Սէրտարին։ Ներկայ էին բոլոր կառավարութիւնն և ընդդիմադիր կուսակցութեան պետերն և բրիտանեան ընկերութեան էն կարեւոր դէմքերը։ Լ. Սոլզպըրի Սէրտարին կենաց բաժակ առաջարկելով, ըսաւ.—

ԼՈՐՏ ՍՈԼԶՊԸՐԻԻ ՃԱՌԸ

«Մէյըր [illegible], կ'շնորհաւորեմ զձեզ՝ ի վերջ ձեր տարեկան պաշտօնին այս մեծ հանդիսին նախագահելու համար։ Միջնաքաղաքին հնադարեան պարծանքն է փառաւորել այս երկրին ամենամեծ մարդիկն։ Երբ ազգին ձայնը մատնանիշ կ'ընէ Անգլիոյ զաւկի մը մեծութիւնը, Միջնաքաղաքը բնազդօրէն կ'հետեւի ազգային ձայնին և կ'մեծարէ ազգին ընտրեալը։ Ես ալ կ'ձայնակցիմ ձեզ, տոք ենելով՝ բաժակ առաջարկելու այն Սէրտարին կենաց որ այնքան եռանդագին ընդունելութիւն գտաւ ազգին կողմէ։ Բայց զինք ա'յնքան ներբողեցին արդէն և իրաւամբ, որ չգիտեմ ի'նչ նոր բան կրնամ գտնել ըսելու։ Ձենք զարմանար մեր ազգին ցուցած խանդավառութեան։ Այս մեծ զօրականն ո՛չ միայն իր անձնական ձիրքերով արժանի է ատոր, այլ եւ [illegible] շահեկանութեամբն այն դէպքերուն որոց մէջ շահեցաւ իր դափնիները։ Իր մղած պատերազմ երկար պայքար մ'եղաւ, որոյ առաջին մասն հաճութեամբ չենք յիշեր, զի սոսկալի պատասխանատուութեան մը ներքեւ մնած էինք,՝ առանց գիտնալու թէ ո'րպիսի թշնամիներ, ո'րպիսի դժուարութիւններ ընդ առաջ պիտի ելնէին։ Յիշողութիւնն այն դիւցազնական դէմքին [Կորտոն], որոյ բարեմասնութիւններն ու մահն այնքան խորապէս դրոշմուած են Անգլիացիներու արդի սերունդին մտքին մէջ, սոսկումով կը համակէին զմեզ նոր արշաւանքին ելքին նկատմամբ։ Բայց մեր պատմութեան մէջ դեռ չենք տեսած որ արդի գիտութեանց ամէն հնարքներն ա'յնքան ճարտարապէս սատարած ըլլան բրիտանեան զօրապետի մը անսահման քաջութեան և ռազմագիտութեան։ Բայց Սէրտարն ինքն իսկ հայթայթեց իր յաղթութեան գործիները, նպաստելով եգիպտական բանակին բարւոք վերակազմութեան։ 1884-85ին, օրուան կառավարութեան մէկ նշանաւոր անդամը շատ աննպաստ դիտողութիւն մը կ'ընէր յիշեալ բանակին նկատմամբ։... Սըր Իվլին Ուտի, Սըր Ֆրէնսիս Կրէնֆէլլի և Սէրտարին ջանքով հիմա շատ լաւ կազմուած այժմ մ'է այն բանակ։ Լորտ Քրոմըր, որ ձեռք բերուած յաջող արդիւնքին մէջ մեծ բաժին մ'ունի, վկայեց նաև Սէրտարին իբրեւ վարչական մարդ մեծ կարողութեան, ըսելով որ եթէ Սէրտարն աշխարհի առաջին զօրապետներէն մին եղած չըլլար, Անգլիոյ առաջնակարգ ելմտական նախարար մը կրնար ըլլալ։ (Ծիծաղ և ծափ)։ Սէրտարը միակ զօրապետն է որ մեծ պատերազմ մը ի գլուխ հանեց՝ ի սկզբան ենթադրուածէն 300,000 ոսկի պակաս ծախքով։ Եթէ ամէն անգամ այսպէս ըլլար, զօրապետք պիտի չարհամարհէին ելմտական նախարարներն իրենց կծծութեան համար, և ելմտական նախարարներն ալ պիտի չարհամարհէին զօրապետներն իրենց շռայլութեան համար։ (Ծիծաղ)

ՖԱՇՕՏԱՅԻ ԽՆԴԻՐՆ

և Լորտ Քիչնէրի դիւանագիտութիւնը

«Բայց Սէրտարն ուրիշ մեծ ձիրք մ'ալ ունի։ Աքանչելի դիւանագէտ մ'է։ Նեղոսի վրայ իր փափուկ պաշտօնն յաջողապէս ի գլուխ հանելու համար մեծամեծ յատկութեանց և տաղանդի պէտք ունեցաւ։ Երբ Մառշանի դէմ ելաւ, անոր հետ իր ունեցած յարաբերութեանց արդիւնքն եղան փոխադարձ մեծ համակրութիւն մը, անկեղծ շնորհաւորութիւններ, ու քանչացումի և հաւանութեան անկեղծ բացատրութիւններ. կարծեմ թէ այս բաներն ամենամեծ ապացոյց մ'են Սէրտարին դիւանագիտական կարողութեանց։ (Ծափ)։ Վերջերս յոյս յայտնեց թէ Մառշանի ներկայութենէն յառաջ եկած դժուարութիւնք կրնան հարթուիլ դիւանագիտութեան ճամբաներով։ Ուրախ եմ ըսելու թէ մինչև մէկ աստիճան ճշմարիտ մարգարէ մը եղաւ։ (Ծափ)։ Այսօր կէսօրէ ետք Ֆրանսական դեսպանէն տեղեկութիւն առի թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը սա՛ եզրակացութեան եկած է թէ Ֆաշոտայի գրաւումն արժէք չունի Ֆրանսայի համար (Երկարատեւ ծիծաղ և ծափ), և կ'խորհի թէ այս պայմաններուն մէջ պնդել գրաւման մը վրայ՝ որ միայն ծախքի կ'ենթարկէ զինք և չարիք կ'պատճառէ իրեն, միմիայն որովհետեւ յոռի խորհրդատուք ոմանք կ'ենթադրեն թէ այդ գրաւում պիտի նեղացնէ անհաճոյ դրացի մը,—այսպիսի պնդում մը, կ'ըսեմ, համաձայն պիտի չըլլար այն իմաստութեան որով կարծեմ թէ միշտ առաջնորդուած է Ֆրանսական Հանրապետութիւնն, և հետեւապէս Հանրապետութիւնն ըրաւ ինչ որ կարծեմ ուրիշ կառավարութիւնք պիտի ընէին նոյն դիրքին մէջ, այսինքն՝ որոշեց որ Ֆաշոտայի գրաւումը դադրի։ (Ծափ)։ Այս իրիկուն այս իմաստով պաշտօնական զեկոյց մ'եղաւ ինծ, եւ հաղորդուեցաւ ի Գահիրէ Ֆրանսական պաշտօնէութեանց։ Սէրտարին և Մառշանի դժուարին մերձակայութիւնն անակնկալ կերպիւ հաճելի արդիւնք մը առաջ բերաւ, շնորհիւ Սէրտարին ասպետական վեհանձնութեան և դիւանագիտական տաղանդին։ Չեմ ըսեր թէ ասով մեր եւ Ֆրանսայի միջեւ ամէն վէճ լմնցաւ։ Տակաւին շատ մը վիճաբանութիւններ պիտի ունենանք ապագային։ Բայց շատ սուր և վտանգաւոր հանգամանք ունեցող վէճի մը պատճառը մէջտեղէն վերցաւ, որուն համար շնորհակալ պէտք է ըլլանք։ (Ծափ)

Սէրտարը, թէ' իր համբերատար և հանգարտ նախատեսութեամբ, որով ամէն բան պատրաստեց երեք տարուան միջոցին, թէ իր փայլուն ռազմավարութեամբ, և թէ իր առժամանակեայ ախոյեաններուն դէմ ցուցած վեհանձնութեամբ բրիտանեան ցեղին ազնուագոյն ձիրքերն ի հանդէս բերաւ, որոց շնորհիւ անգլիական Տէրութիւնն արդի սերունդին մէջ ձեռք բերած է իր բարձր ու նախանձելի կացութիւնը։» (Երկարատեւ ծափեր և կեցցեներ)։

Ներկայք յոտնկայս պարպեցին Լորտ Քիչնէրի կենաց բաժակն երրեակ Հուռաներով։

Լորտ Քիչնէրի եւ Լորտ Ռոզպէրիի ճառերը վաղուան թիւով։

ՏՈՔԹ. Գ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՅԺ-ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

ԳԱՏԸԳԻՒՂ,
Բէյլէր փողոց, թիւ 9, մինչև կէս օր.
ԲԵՐԱ,
Սագըզ փողոց, թիւ 7, կէս օրէն յետոյ.

Տօքթէօրն այս անգամ Բարիզէն վերադառնալով, հաստատուած է Բերա, Սագըզ Աղաճ, Սագըզ փողոց, թիւ 7, ուր հիւանդ կ'ընդունի կէս օրէն յետոյ, ամէն օր բացի կիրակիէ. իսկ առաւօտները մինչև կէս օր իր բնակարանը, Գատըգիւղ Մէօհիւրտարի կողմը, Բիզայիէ փողոց, թիւ 9։

Տօքթէօրը պիտի զբաղի գլխաւորաբար վերաբուժութեամբ և մանկաբարձութեամբ. նաև կանանց և մանկանց հիւանդութիւններու դարմանումով։ Ունի առանց միջայքի պատառման զաւակ առնելու յատուկ եղանակ մը, զոր վերջերս ներկայացուցած է նաև Բարիզի Մանկաբարձական և Կնախտաբանական կաճառին։ 15—2

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

[illegible]

ՊԵՐԼԻՆ, 7 Նոյ.— Նորտտայչէ Ալկէմայնէ Զայդունկ բոլորովին չինծու կ'յայտարարէ Թուրքեւգերման դաշնադրութեան մը կնքման մասին Ֆրանքֆուրդէր Զայդունկի տուած լուրը։

ՓԱՐԻԶ.— Գերմանական դեսպանատունը կ'հերքէ Էնդրանսիժանի լուրը թէ Տրէյֆիւսի թղթածրարին մէջ կ'գտնուին նաև դեսպանին աղջկան Օր. Մինստէրի կողմէ նամակներ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Հրաման տրուեցաւ Տէվընբորդի զինուորական շրջանակին գործերը շարժման մէջ դնել։

—Անգլիական սպառազինութիւնք գէշ ազդեցութիւն կ'ընեն Սակարանին վրայ։

ՀՌՈՄ.— Բէճիոյի բոլոր հրետանին Մէսինոյի կիրճը պաշտպանող ամրոցներուն մէջ փոխադրուեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Միջերկրականի անգլ. նաւախումբն որ ի Քորֆու կ'գտնուէր, Մալթա կանչուեցաւ։ Ցածուորակներ կղզիին մուտքը կ'հսկեն։ Զօրքերը պատրաստ են առաջին հրամանին ելնելու։

ԼՈՆՏՈՆ.— Սպառազինութիւնները դադրեցնելու համար ոչ և է հրաման եղած չէ զինուորական և նաւային կեդրոններուն։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՓԱՐԻԶ, 8 Նոյ.—Երեսփ. Ժողովոյ մէջ ունկնդրաց բեմերը լի էին. բայց Կոմս տը Մէօն յայտարարեց թէ որպէս զի ամէն ազատութիւն թողու կառավարութեան, ետ կ'առնու Սպիտակ Նեղոսի խնդրոյն վրայ իր հարցապնդումը։

ՎԻԵՆՆԱ.—Կայսրը Դեկտ. 2ին իր գահակալութեան յիսնամեակին պահուն, Իշլի իր բնակարանը պիտի առանձնանայ։

ԲԷՇՏԷ.— Անկախութեան հետամուտ կուսակցութեան մէկ գումարումէն վերջ, ընդդիմադիր կուսակցութեան պետ Ֆերէնց Քոշուդ յաղթանակաւ իր բնակարանը տարուեցաւ. Ժողովրդեան թեւերուն վրայ որ արձակեց անոր կառքին երիվարները։

ԱԹԷՆՔ.—Կ'ծանուցուի թէ Մ. Թէոթոքիի պիտի յանձնուի նոր նախարարութիւնը կազմելու պաշտօնը։

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Կայս. ամոլն այս իրիկուն Դամասկոսէ պիտի մեկնի։ Դեկտ. 11ի երեկոյին Պէրութէ պիտի մեկնի։

ՍՈՖԻԱ.—Պուլկարիոյ իշխանն ու իշխանուհին ձմեռը պիտի անցընեն Ապազիա։

ՏՈՔԹ. Թ. ՁԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ

ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ-ԿՆԱԽՏԱԲՈՅԺ, ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՁՂԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Որ իր երկար փորձառութեամբ ծանօթ է, մի քանի տարիէ ի վեր ուսումնասիրութիւններ կատարելէ զկնի ի Բարիզ, դարձած է մայրաքաղաքս, հաստատելով իր բնակութիւնը ԲԵՐԱ ՄԷՔԹԷՊ-ՊԱՅՐԱՄ փողոց, թիւ 29, ուր ամէն օր կէս օրէ վերջ հիւանդ կ'ընդունի։ Մասնաւորապէս կ'դարմանէ կնօջական և ջղային ամէն հիւանդութիւններ։ ԵՇ. Նոյն ժամուն ձրի կը դարմանէ կարօտեալները։ ԵԼԵԿՏՐԱԲՈՒԺՈՒՄ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐՈՎԸ, ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ ՌԷՕՆԹԿԷՆԵԱՆ ՄԵԹՈՏՈՎ։ 27—5

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

ՓԱԿՈՒՄ		
Օսմ. Քոնս. Սէաի Դ.	Օ. Ո.	24 10½
Ամէնէն բարձր գին	»	24 11
Ամէնէն վար գին	»	24 09
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	107 3/8
Ամէնէն բարձր գին	»	107 7/8
Ամէնէն վար գին	»	107 1/4
ԲԱՑՈՒՄ 28 Հոկտ.		
Օսմ. Քոնս. Սէաի Դ. Օ. Ո.		24 12½
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	108 1/8
Քրէտի Ժէնէրալ Օթթմ.	Օ. Ո	9 12
Երկրագործական Պանքա	»	8 30
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ.	Ա. Ո.	3 08
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	Օ. Ո	4 01
Թըմպաքի բաժնեթ.	ղրշ.	750 —
» ժուիսանս	»	260 —
» պարտաթ.	»	496 —
Տէրքոսի Ջուրի Ընկ.	»	302 —
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	457 —
ՍԹԻԼԱՆՑ		
Քոնսոլիտէ մէկ օրուան Օ. Ո.		— 70
» ութ օրուան	»	2 20
Ռումէլի Երկթղ. »	Ֆր.	— —
» մէկ ամսուան »		— —
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87 09
Անգլիական ոսկի	»	110 35
Բօլ Էմբէրիալ	»	90 15
Քրիմեց	»	51 05
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 02
Մէթալիք	»	97 20
Ռուպլ Թղթադրամ	Օ. Ո.	8 02
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ		
Լոնտոն 3 ամիս	ղրշ.	109 —
Բարիզ 3 »	Ֆր.	23 17½
Ֆիորին ժամուս	»	10 95

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, 8 Նոյմ.		
Օսմ. Քոնս. Սէաի Բ.	Ա. Ո.	46 50
» » » Գ.	»	25 75
» » » Դ. բաց.	»	22 —
» » » Դ. գոց.	»	21 93
Փոխառութիւն Գասսալա	»	82 50
» Օսմ. 3½ %	»	99 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	11 75
Այտընի երկաթուղի	»	10 —
Եգիպտական միացեալ	»	107 —
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	109 87
Հելլենական 5 %	»	38 50
Մոնոբոլ Հելլենական 4 %	»	43 —
Ռանթ » 4 %	»	31 —
Պուլկ. Փոխառ. 6 % 1888	»	94 —
» Նոր » 6 % 1892	»	92 —
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25 55
Դրամազեղչ	»	4 —
ՊԵՐԼԻՆ, 8 Նոյմ.		
Օսմ. փոխառութիւն 1888 մարք		99 —
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	111 —
Անատ. Երկ. պարտաթուղթ	»	97 40
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	26 25½
ԲԱՐԻԶ, 8 Նոյմ.		
Օսմ. Քոնս. Սէաի Դ. բաց.	ղրշ.	22 27
Օսմ. Քոնս. Սէաի Դ. գոց.	»	22 40
» » » Բ.	»	47 30
» » » Գ.	»	26 05
Օսմանիյէ	»	403 —
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	109 50
Օսմ. Ռէժի	»	269 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	545 —
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	101 90
Քրէտի Լիոնէ	»	846 —
Պանք տը Բարի	»	945 —
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	3665 —
Իտալական Ռանթ	»	91 90
Սպանիական արտաքին	Ա. Ո.	42 05
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 35
Դրամազեղչ	»	3 —
ՎԻԵՆՆԱ, 8 Նոյմ.		
Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիոր.	47 65
» Լոնտոնի վրայ	»	120 70
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	58 —
Օսմ. Ռէժի	»	120 —

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ՍՈՖԻԱ ՔԱՂԱՔԻՆ

Ընթերցողք՝ մեր երէկուան թուով տուած տեղեկութիւններէն կրցած են տեսնել թէ ո՞րոնք են այս բացառիկ վիճակահանութեան առաւելութիւնները։ Նորէն կ'հրաւիրենք իրենց ուշադրութիւնը բախտը փորձելու այս միակ առիթին վրայ որ իրենց կ'ներկայանայ։ Ո՞վ արդեօք բախտէն խնդրելիք բան մը չունի։ Ամէն մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել Լէվին Պանքային կամ Հէքդ Տան ի Սոֆիա (Պուլկարիա)։

Ամբողջ տոմսակին գինն է 10 ֆր.
կէս » » 5 »
Քառորդ » » 2.50 »

5—3

ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԻ ՄԸ ԵԹԷ ՊԷՏՔ ՈՒՆԻՔ և կը փափաքիք առանց նեղուելու խմելու անմիջական ազդեցութեամբ. Թողէք Եանոսի նման զզուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերն, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փութացէք գնել

ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱ VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, ան բնական աղբիւրներէն Բասդէօանօր զրուցեամբ զատուած յստակ ջուր մ'է և շատ դիւրաւ կը խմուի. Ազդեցութիւն անմիջական. ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ ուրիշ լուծողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ. Առաւօտ անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու. Պնդութիւն, գլխացաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք. եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը վիլլաքապրա խմեն, կ'ազատին պնդութիւնէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն.

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ. 26—23

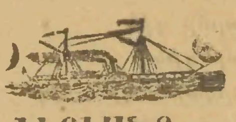

ՖՐԵՏ. ԼԻԵԼԱՆՏ ևւ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլէ և Արեւելեան Գիծը Բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Աուզոնիան	10500	Էճիբշիըն	3500
Քէսդրիան	10500	Բըրմիըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատելֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլըմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ծործիան	8000	Անատոլիըն	2500
Պոսդոնիան	8000	Ալգոնքին	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէպանիան	2000
Քալէտոնիան	3700	Մինհօ	900
Վալոնիան	3700	Օփորդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիզպոն	800
Ծամէկան	3500		

«Արապիան» շոգ. նաւ. Սթամպուլ, Լիվըրբուլէ հասաւ հօս վաճառքով.
Ապրանքի տէրերէն կ'խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու համար Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը գրել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ.
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան. թիւ 1
Ղալաթիա

ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.— Ա. Եւրոպայի եւ Տաճկաստանի միջեւ առեւտրական յարաբերութիւնք ընդարձակուելուն, Յակոբ Մաղաքեան՝ ապրիներէ ի վեր հաստատուած ի Նափոլի, փորձ յանձնակատար, կ'կատարէ ապրանաց առուծախի գործողութիւններ.—Բ. Դէպ ի Մ. Նահանգներն ամէնէն կարճ ճամբան Նափոլի ըլլալով, շոգենաւային մեծ ընկերութեանց հետ կնքած պայմանագրութեամբք, չուելոյ պայմաններ կ'ցուցնէ ճամբորդին.—Գ. Եթէ Ֆլորիօ Րուպադդինօ շոգենաւային ընկերութեան դիմուի եւ յայտնուի թէ Նափոլի Մաղաքեանի կ'երթան, տոմսակի գնոյն զեղչ կ'ստանան գաղթականք միայն.—Դ. Այդ ընկերութեան շոգենաւը կարող են ուրիշ ... եւ է շոգենաւով մեկնիլ ի Պիրէոն, եւ հոն նոյն ընկերութեան շոգենաւով գալ Նափոլի.— Ե. Աւելի մանրամասնութեանց համար գրել հետեւեալ հասցէին.

Jacques Maghakian
Vico III del Piliero N. 4
(Italie) Naples
(Հեռագրի հասցէ)
Maghakian Naples

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ին հիմնուած. Իրաւունք տրուեցաւ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան տպարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար 67,000,000 »
1895 ի հասոյթք 25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է աւելի 100,000,000 »

Ընկերութեան գրասենեակ ի Կ. Պոլիս — Ե. ՀԻՒՊՇՄԱՆ
Ղալաթիա, Քարաքէօյի վրայ (Հին Մօսթաղան տեղը)
Ընդհ. Գործակալութիւն Թուրքիոյ համար — ԹԷՕՏՈՐ ՔԷՕՊԵՆ

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ԱՇԽԱՐՀԻ ԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐԸ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1842 ԻՆ Ի ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ՝ 1,314,000,000 ՖՐ. ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃՐԼ.

1897 ՏԱՐՒՈՅ ՀԱՍՈՅԹՔ 280,600,000 ՖՐԱՆՔ

Այժմու ապահովագրութիւնք եւ չէքեաց էքսմոնթ 4 միլիառ 853 միլիոն ֆրանք
Բաշխուած (Նախանձախնդրութեան գումարներ) 183,900,000 ֆր.
ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ բաժնետէր չունենալով ապահովագրուողները միայն կ'վայելեն թէ՛ ապահովագրութեան և թէ շահագործման բոլոր օգուտները.
Անփոփոխ են հաստատուն քաժինք

ԳՈՐԾԱԾԱԿԱՆ ՍԱԿԵՐ. — Ապահովագրութեան մուրհակ՝ Ամբողջ կեանք ցկեանս և ժամանակաւոր բաժիններով. Մուրհակ՝ 5 0/0 պարտաթուղթ. Մուրհակ՝ մասնակի եւ չափաւոր վճարումներու. Մուրհակ խառն՝ ըստ կամս ամբողջ կեանք և շահ երաշխաւորեալ. Մուրհակ՝ քոնսոլիտէ դրամագլխով եւ շահով. Զաւակներու օժտում. Ցկեանս եկամուտ 10, 15, 17 և մինչեւ 18,39 0/0 եւլն. եւլն.

Ը. զն. Գործակալ — Հ. ՏԸ ԱՆՏՐԻԱ
Գործակալութեան վարիչ — ԱԼՊԸՐԴ ՄԵՕԼՀԱՈՒԶԷՆ
Պոլիս. Պալըք Պազար Իպրէթ Պէյ խան

ՓՐԿԻՉԻՆ ՕՐԱՑՈՅՑԸ

Ազգ. Հիւանդանոցիս սեպհականութիւնն օրացոյցն ընտիր թղթի վրայ մաքուր տպագրութեամբ հրապարակ հանուած է հատը մէկ դրշ. Ընդարձակն եւս քիչ օրէն պիտի հրատարակուի նոխ դրուսնակութեամբ.

Հոգաբարձութիւնս մեծ յոյս ունի որ Պատ. հասարակութեան ամեն մի անհատ նկատողութեան առնելով Հիւանդանոցիս մնացուկն անձուկ կացութիւնը ու պատսպարելոց առաւար թիւն, պիտի փափաքի նուէր մ'ընել նոյն հաստատութեան գոնէ մէկ մէկ օրացոյց գնելով. Ազգայինք կարող են մէկ օրացոյցի գնով նպաստ մ'ըրած ըլլալ երբ իւրաքանչիւր ոք փութայ այն փոքրիկ նուէրը գանձ մ'ընել. և որովհետեւ ինչպէս Պրուսայի Արեւելեան Մանկանոցի Համազգային անունով օրացոյցներ հրատարակուած են, կ'խնդրուի ամէն բարեսէր ազգայիններէ որ Ազգ. Հիւանդանոցիս օրացոյցներու վրայ տպեալ Հոգաբարձութեանս պաշտօնական կնիքին ուշադիր ըլլայ.

(Կնիք Հոգաբարձութեան Հիւանդանոցի.) 20—6

PILULES MOUSSETTE
ՄՈՒՍԷԹԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐ
կատարելապէս յաջողութեամբ կ'բուժէ ԶՂԱՅԻՆ ՑԱՒԵՐԸ. ԿԵՍ ԳԼԽՈՒ ՑԱՒԸ. ՍԻԱՍԹԻՔ բուած սաստիկ յօդացաւը. Ամէն օր առտու իրիկուն մէկ մէկ դեղահատ.

CAPSULES MATHEY CAYLUS
ՔԱՓՍԻՒԼ ՄԱԹՀԷՅ ՔԱՅԼԻՒՍ
Քուպէպայով, Քոբահիւի խէժով և Սանթալով պատրաստուած. կ'բուժէ ՓԱՄՓՇՇՈՒՈՐ ՆԻՒԶԱՆՑՔԻ հիւանդութիւնը 8—10 հատ կ'առնուի.

GOUTTES JAPONAISES DE MATHEY CAYLUS
ՄԱԹՀԷՅ ՔԱՅԼԻՒՍԻ ՃԱՊՈՆԻ ԿԱԹԻԼՆԵՐԸ
ԱՄԵՆԱՍԱՍՏԻԿ ԱԿՌԱՅԻ ՑԱՒԵՐԸ վայրկենապէս կ'բուժէ, առանց կրկնուելու.

Այս դեղերը կ'ծախուին Թուրքիոյ ընդհանուր դեղարաններուն մէջ. 52—49

«ԲԱՆԱԼԻ» ՆՇԱՆՈՎ ԼԱՍԹԻՔ ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ

Ներքին մարկա — Արտաքին մարկա

Այս լաստիքներ ցեխոտ, անձրեւոտ և ձիւնի ժամանակներու համար, Էտիմպուրկի ՊԷՆՏԻՏ եղբարց գործարանին մէջ պատրաստուած են. Բարեձեւութենէ զատ, հաստատուն են, և ամէն տեսակները կ'գերազանցեն. Կ. Պոլսէն գլխաւոր վրայ, իրենց մանուֆակ հաստատուած են Պոլիս Բէզազթի Օղլու խան, թիւ 11 և 18. 30—8

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵԱՆՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՄԵՆԱՀԻՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿ. Ն
ԿԵՆԱՑ ՎՐԱՅ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒՐՈՊԱ

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը). Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակները առժամապէս փոխադրուած են Նոտր-Տամ դէ Վիքթուար փողոց թ. 42.

1898 Յունուար 1 ին ամբողջովին երաշխաւորութեան դրամագլուխ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ ֆր. Ապահովագրութիւն որ կ'բանի՝ 4,545,160,943 ֆր. Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն.

1898 ին հնչուն դրամով վճարեց շահերն են 14,400,000 ֆր., 1897 էն 1,424,000 ֆր. աւելի.

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000 է աւելի անդամ, որք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոց կ'պատկանի Ընկերութեան ամբողջ շահերը. Եթէ մասնակից էք, եւ կամ տակաւին չէք, խիստ շահեկան է ձեզ համար հանդիսալ Ընկերութեան մասնաւոր տեղեկագրութիւնները. Օտարին համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուղեցէք հաստատութեան գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրէն չորս երբոր պաշտօնական տոկոս ունի. նոյնպէս բաժնեթերթներու եւ տրուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մը մէջ.

Ամէն ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ
Տնօրէն Թուրքիոյ
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Ընդհ.-Գործակալ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
Պէյօղլու փողոց, Լիֆաֆի խան
Ղալաթիա

ԷԼԻՔՍԻՐ
ՏԸ ՔՕԼԱ ՄՕՆԱՎՕՆ
ELIXIR DE KOLA MONAVON

Այս էլիքսիրը գինիով բաղադրուած կազդուրիչ դեղերէն աւելի ազդու եւ միանգամայն զօրացուցիչ է. Համն ու հոտը խիստ քաղցր ըլլալով դիւրաւ կ'խմուի եւ երկար տարիներ անեղծ կրնայ պահուիլ, առանց ազդեցութիւնը կորսնցնելու. Հիւանդութենէ ապաքինողներ, տկարակազմ անձինք, ծերեր եւ իրենց ոյժն սպառած երիտասարդներ, գործածելով այս էլիքսիրը, իրենց նախնի ոյժը կ'վերագտնեն. Անարիւնութիւնը, գունատութիւնը ջղային տկարութիւնը, սրտի բաբախումը, դժուարամարսութիւնը եւ ստամոքսի ընդհանուր հիւանդութիւնները քիչ ժամանակի մէջ կ'բժշկուին այս դեղով. Կէս գլխու ցաւի, ինֆլուէնզայի, եւ ամէն կարգի ջղային հիւանդութիւններու ազդու դարմանն այս էլիքսիրն է. Սրտի նեղութիւնը, որ յաճախ յղի կանանց վրայ կ'տեսնուի, անմիջապէս կ'փարատի այս էլիքսիրով.

Կ'ծախուի բոլոր դեղավաճառանոցներու մէջ. 26—15

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԴՐԱՄԱԳԼ. 200.000.000 ՖՐ
ՊԱՀԵՍՏՔ 50,000,000 ՖՐ.
ԱՄԲՈՂՋ ՎՃԱՐՈՒԱԾ
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ
Հալլաճեան խան Գարաքէօյ, համալպաշի հօդ
ԴԵՐ-ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ կողմ, Սուլթան Համամ

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷՆ կը կատարէ սեղանաւորական ամէն տեսակ գործողութիւն.
Փոխատուութիւն կ'ընէ արժէթղթոց վրայ.
Ընթացիկ հաշիւներ կ'բանայ՝ ի փոխարէն աւանդ թողուած արժէթղթոց.
Ֆրանսական ու օտար զանազան հրապարակներու վրայ շրջաբերութեան կ'դնէ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԵՐ և ՎԱՐԿԱԳՐԵՐ.
Պորսայի հրամաններ կ'կատարէ կտրոններ կ'վճարէ.
Արժէթուղթեր կ'պահպանէ.
Դրամ կ'ընդունի Չէքի հաշուով.
Պայմանաժամով ՄՈՒՐՀԱԿՆԵՐ կուտայ, որոշեալ պայմաններով.
Վարկագրերու տէրերուն համար մասնաւոր ՍԱԼՈՆ ունի.
ԴՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐ վարձու կուտայ.
Առեւտրական տոմսերու, բեռնագրերու և փոխանակագրերու արժէքը կ'գանձէ.
ՊՈԼՍՈՅ ԴԵՐ-ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը կատարէ ամէն տեսակ սեղանաւորական գործեր.
Վաճառաց վրայ փոխատուութիւն կ'ընէ.
Վաճառք կ'ընդունի թէ՛ իբրեւ անպայման աւանդ՝ պարզ միջնորդ չէք ստանալով և թէ՛ յանձնակատարութեամբ՝ ի Պոլիս կամ յարտասահման վաճառման համար.

Կ'ՈՒԶԷ՞Ք ՈՒՆԵՆԱԼ ձմեռուան եղանակին համար անգլիական և գաղղիական գործարաններու լաւ և գեղեցիկ բալթօներ, բանթոլոններ, տեսակ տեսակ չայադներ, և ֆանելաներ անգամ մը ուրիշ տեղ երթալէ առաջ, դիմեցէք Պահճէ-Գաբու Համիտիէ ճաշատեղի թիւ 38. Յովհաննէս էֆ. Կիւմիւշեանի վաճառատունը. 60—23

ՄՕՌՈՒԻ ՋԿԱՆ ԻՒՂ
ԱՆՀՈՏ. ԱՆԽԱՐԴԱԽ
Ի ԴԵՂԱՐԱՆ ՍՈՒԼԹԱՆԻԷ
ԼԵՒՈՆ ՏԻՐԱՄԻՐԵԱՆ
Կէօփրիւ Փողոց դուռը թիւ 5

Որ այս օրերս Նորվեկիայէն բերել տուաւ մեծաքանակ Մօռու Ջկան իւղ անհոտ և անհամ, որպէս զի իր յարգոյ յաճախորդք ազնուագոյն տեսակէ ձկան իւղի պէտքերնին կարենան գոհացնել. Չափաւոր գին. Դիւրութիւնք կ'ընծայուին վաճառականներէն ըստ մեծ յանձնարարութեանց. 30—9

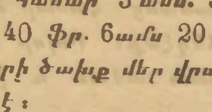

ՄՕՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլ և Միջերկրականի Գիծը Բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ամասիս	3500	Թիպս	2500
Րամեզէս	3500	Մարէոթիս	2500
Մէմֆիս	3500	Նէգրիս	2500
Անուպիս	3000	Բէրա	2250
Ապիս	3000	Օսիրիս	2250
Անթէոս	3000	Սֆինքս	2000
Դամիէթ	2550	Կառնաք	1500
Ֆարոս	2750	Կէէն	1500

Գործակալ առ Ժ. Վ. ՌԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Օւլքի խան
ՃԷՅՄՍ ՄՕՍ և ԸՆԿ.
34. Ճէյմս Սթ. Լիվըրբուլ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Տարեկան 7 մէճիտ. 6 ամս. 3½. 3 ամս. 2 Մ. Կ. Պոլսոյ համար 3 ամս. 36 դրշ. Արտասահման 40 ֆր. 6ամս 20, 3ամս. 10. Թղթատարի ծախք մեր վրայ, բաց ի Բոսթ Լօքալ.

Իւրաքանչիւր թերթին կ'ստորագրէ մի միայն ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն գրութիւնք
Խմբագրութեան ուղղուած նամակ և այլ գրութիւնք ետ չեն դարձուիր.

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ», ՕՐԱԳՐՈՅ Կ. Պոլիս, Nº 23, 25, Պապը Ալի Ճատտէսի

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի (69)

ՔԱՍԻՄ

ՎՐԷԺԽՆԴԻՐԸ

ՎԷՊ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

—Ո՛հ շնորհակալ եմ ձեր քաջալերութիւններէն, գոչեց Կարապետ, հօր ու աղջկան միանգամայն, վաճառականութեան նկատմամբ արտայայտած նպաստաւոր գաղափարէն ոգեւորուելով, ուրեմն կ'կարծէ՞ք որ յարմար ձեռնարկ մը ըլլայ առեւտրական վարժարան մտնելս:

—Ինչո՞ւ չէ, յարեց Բօլ Շիսօն. այնպէս կ'հաւատամ որ, առաջնակարգ առեւտրական մը կրնաք ըլլալ, ձեր այս բարեմասնութիւններով:

—Շատ լաւատես էք պարոն, ըսաւ Կարապետ ներքին գոհունակութեամբ մը, շնորհակալ եմ ձեր քօմբլիմաններէն, մինակ զիս շուարեցնողը սա պարագան է թէ, ինչպէս որ քիչ մ'առաջ ալ ըսի, առանց դրամագլխի ի՞նչպէս կարելի պիտի ըլլայ վաճառականութիւն ընել:

—Կ'կարծէ՞ք որ, յարեց վաճառականն, ուրիշներ ձեզմէ նպաստաւոր պայմաններու մէջ հիմնած ըլլան իրենց առեւտրական տունն, դուք եթէ դրամագլուխ չունիք, գոնէ դաստիարակութիւն ունիք, առեւտրական գիտութիւն պիտի սորվիք, որոնք առաջին պայմաններն են վաճառականութեան, մինչդեռ հարիւրաւոր անձինք կոյր պկուրայն ձեռնարկած են գործի եւ առեւտրական մեծամեծ հաստատութիւններ առաջ բերած:

Կարապետ գաղղիացիին բերնէն լսելով այս խօսքերն, այնչափ կ'քաջալերուէր որ, այն վայրկեանէն իսկ մեծ վաճառատան մը հիմնադիրը կը նկատէր ինքզինք եւ կ'ցաւէր ուղեւորութեան մէջ կորսնցուցած մէկ մի վայրկեանին համար: Ի՞նչ պատճառ կար որ իրեն պէս ուսեալ երիտասարդ մը ապագային մեծ վաճառական չըլլար, քանի որ Արէթեանի նման անուս, անտաշ բեռնակիր մը, յաջողած էր այսչափ դրամ եւ տուն շահիլ:

Լուիզ՝ երիտասարդին ճառագայթելը տեսնելով:

—Ձեր դպրոցական շրջանն աւարտելէ յետոյ, ո՞ւր հաստատուիլ մտադիր էք, հարցուց. Ֆրանսա՞ թէ ձեր երկիրը:

Օրիորդին այս հարցումն իրականութեան բերաւ երիտասարդը, դպրոցական շրջան մը կար իր առջեւ, որ առնուազն երեք տարի պիտի տեւէր, ի՞նչպէս պիտի անցնէր այդ ժամանակին մէջ, եւ անկէ վերջ ո՞ւր պիտի հաստատուէր: Ասոնք այն կարգի խնդիրներ էին որոնց վրայ չէր խորհած դեռ Կարապետ, Բարիզ հասնելու աճապարանքէն, հոն հաստատուելէ վերջ միայն պիտի որոշէր ապագայ ընթացքը: Ուստի այս պատճառով մէկէն ի մէկ չկրցաւ պատասխանել օրիորդին եւ սկսաւ կակազել: Լուիզի հայրն երիտասարդին տատամսումը տեսնելով աղջկանը դարձաւ ու սիրուն կշտամբանքով մը:

—Այնպիսի հարցում մը ըրիք Մ. Կարապետին, որուն պատասխանել խիստ դժուար պիտի ըլլայ այժմ, սիրելի աղջիկս ըսաւ:

—Ինչո՞ւ, հարցուց Փրանսուհին զարմացմամբ:

—Անոր համար որ, մեր բարեկամը դեռ նոր պիտի թեւակոխէ կեանքի ասպարէզին մէջ եւ հիմակուընէ չկրնար վճռել թէ, ի՞նչ ընթացք պիտի բռնէ երեք տարի վերջ: Սակայն եթէ վստահ ըլլամ որ գլխաւոր պատճառներ չունի առաջարկս մերժելու, պիտի խնդրեմ որ պաշտօն մը ստանձնէ մեր վաճառատան մէջ: Երկու երեք տարիէ հետէ արեւելքի հետ ընդլայնած յարաբերութիւններս, արեւելեան լեզուներու հմուտ պաշտօնեայի մը պէտքն անհրաժեշտ դարձուցած են մեր վաճառատան համար:

Բօլ Շիսօնի այս անակնկալ առաջարկին վրայ երեք խօսակիցներն ալ լուռ մնացին պահ մը: Մանկամարդ Փրանսուհին՝ խոշոր սեւ աչուըները հօրը վրայ սեւեռած՝ ժպիտներու ամենէն քաղցրը կուղղէր անոր, որ գդալով աղջկան Կարապետին նկատմամբ տածած համակրանքն, մանաւանդ բարար զաւկին հաճոյք մը ընծայելու դիտումով, այս առաջարկն ըրած էր երիտասարդին: Իսկ Կարապետ՝ բոլորովին զգլխած այս բարերարութենէն, անկարող դարձած էր վայրկենական պատասխան մը տալու:

Վաճառականը խօսքը երիտասարդին ուղղելով,

—Մի կարծէք որ վաճառատան մէջ յանձնուելիք պաշտօնը արգելք ըլլայ ձեր դասերուն, ըսաւ, շատ թեթեւ գրագիր մը պիտի ունենաք հոն, կանոնաւորապէս կրնաք դպրոց յաճախել. օրական ժամ մը զբաղողութիւն բաւական պիտի ըլլայ մեզ համար. ինչպէս կ'ընդունի՞ք:

—Ո՛հ այս կարգի եզական առաջարկ մը մերժել, պարզապէս բախտին դէմ դուռը փակել պիտի ըլլար. իմ վիճակիս մէջ գտնուող երիտասարդ ուսանողի մը համար, պատասխանեց Կարապետ, սակայն զիս շուարեցնող կէտն ա՞յն է թէ, պիտի կրնա՞մ օգտակար ըլլալ ձեզ, իմ կատարելապէս անփորձութեամբս:

—Այդ մասին անհոգ եղէք, յարեց Բօլ, որ արդէն մեծ արդիւնք մը չէր սպասեր երիտասարդին պաշտօնավարութենէն. առեւտրական նամակներ միայն պիտի գրէք. որոնց մէկ երկու հրահանգով կ'վարժուիք: Ասկից զատ ես այնպէս կ'կարծեմ որ առեւտրական հաստատութեան մը մէջ գտնուելով, տեսականը գործնականին հետ միացուցած կ'ըլլաք եւ լիուլի կ'օգտուիք ձեր դասերէն:

—Ո՛հ շատ բարեսիրտ էք պարոն, ըսաւ երիտասարդը, ի նշան երախտագիտութեան ձեռքը Բօլ Շիսոնի երկնցնելով, առաջին քայլիս մէջ իսկ ձեր թանկագին պաշտպանութեան արժանանալով, կ'յուսամ որ Ֆրանսան երջանկաբեր ըլլայ ինծի:

Վաճառականն իրեն մատուցուած ձեռքը կաթոգին սեղմելով,

—Եւ որպէս զի մեր սակարկութիւնը թերի եղած չըլլայ, պէտք է յայտնեմ որ ըսաւ, առ այժմ ամսական երեք հարիւր Փրանք պիտի ստանաք իբր վարձք ձեր պաշտօնավարութեան:

—Ո՛հ շատ է գոչեց Կարապետ, անկեղծ բողոքով մը, օրական մէկ ժամ աշխատութեան փոխարէն, այդ գումարը խիստ շատ է, օրն ի բուն աշխատելով հազիւ երեք հարիւր Փրանք կրնամ շահիլ:

—Ընդհակառակը քիչ է հայր, միջամտեց Լուիզ, որ լսելեայն կ'ունկնդրէր հօրն ու Կարապետին միջեւ փոխանակուած խօսակցութեան, երեք հարիւր Փրանքը շատ քիչ է:

—Ուրեմն պէտք է որ, իրաւարարի դերն ալ ես ստանձնեմ, յարեց վաճառականը ժպտելով, բայց կանխաւ պէտք է ըսեմ որ տալիք վճիռս վերջնական պիտի ըլլայ, վերաքննութիւն չպիտի ընդունիմ: Յետոյ երիտասարդին դառնալով:

—Մ. Կարապետ, ըսաւ, դուք Փրանսան չէք ճանչնար, արեւելեան քաղաքներու մի նմանցնէք Բարիզը. ամէն բան սուղ է հոն եւ այս առթիւ աշխատութեան վարձքն ալ բնական է որ սուղ ըլլայ, ուստի ամսական չորս հարիւր Փրանք պիտի ընդունիք, վերջնական ուրիշ դիտողութիւն չեմ ընդունիր. եւ խօսելու միջոց չտալով երիտասարդին, աղջկան հետ հեռացան անոր քովէն ու իրենց մասնաւոր խցիկն առանձնացան:

Երբ սենեակէն ներս մտան, Լուիզ հօրը վիզը պլլուեցաւ ու սկսաւ ջերմ համբոյրներով ողողել անոր դէմքը:

—Աղէկ ըրի, հարցուց Բօլ, փոխադարձաբար համբուրելով աղջիկն:

—Ո՛հ շատ աղէկ հայր պատասխանեց աղջիկն, անբացատրելի գոհունակութեամբ մը, քանի մը օրէ ի վեր իրեն հետ ունեցած մեր տեսակցութենէն այնպէս կ'կռահէի որ, նիւթական միջոցներէ զուրկ էր այս երիտասարդն և պարզապէս բախտախնդրութիւն մ'էր Բարիզ երթալն, հետեւաբար առանց քու վճարելիք թոշակիդ շատ պիտի տառապէր խեղճը:

—Իսկ չորս հարիւր Փրանքով, հանգիստ կրնայ ապրիլ ուսանող մը:

—Այո՛, յարեց Լուիզ ժպտելով, մանաւանդ՝ երբ իմ սիրելի հօրս պաշտպանութեանն ու առատաձեռնութեանն ենթարկուած ըլլայ:

Վաճառականն աղջիկը բազուկներուն մէջ սեղմելով:

—Ինչո՞ւ այսչափ կ'համակրիս այս երիտասարդին հարցուց:

—Չեմ գիտեր հայր, պատասխանեց Լուիզ, կատարեալ անկեղծութեամբ, գուցէ իր անսեթեւեթ ձեւերն ու միամտութիւնն է որ համակրանք կ'ազդէ ինծի:

Շար.